

SUVANNON

SEUTU

Juupajoen 60-vuotiaan karjalaseuran edustajat Anne Pärssinen ja Olavi Lopenen vastaanottivat Sakkola-Säätiön isännänviirin. Seuralla on sille hyvä sijoituspaikka, oma Heimola-talo.

SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

**SAKKOLAN,
METSÄPIRTIN
JA VUOKSELAN
PITÄJÄLEHTI**

N:o 6 * 2006
S Y Y S K U U

Pitäjämme internetissä
www.sakkola.fi www.metsapirtti.net www.vuoksela-seura.fi

SUVANNON SEUTU nro 6/2006:

* Turkkisen turinat, s. 4	* Ajatuksia Metsäpirtti Seurasta s. 17
* Maaherran mietteitä Sakkola-juhlilla s. 5-6	* Harossimiehen mietteitä, s. 18
* Monen sukupolven yhteisyyttä, s. 6	* Taas Suomi esillä, s. 18
* Ensi vuonna juhlitaan Sakkolassa s. 7	* Vaskeloisten sukujuhlaa, s. 19
* Juupajoen Karjala-seura 60 v, s. 8	* Seurakuulumiset Vuokselasta, s. 20
* Lapinlahden kylätapaamisessa tuore kirja myynnissä, s.9	* Virkin virkkeet, s. 20-21
* Kirjailija Aavan muistoksi, s. 10	* Kotiseutumatkalla Vuokselassa, s. 22-23
* Hynnät Haparaissa, s. 11	* Sukukokouksia, s. 24-26
* Nuoren pelimannin elävät työt, s. 12-13	* Edesmenneitten muistoksi, s. 26-27
* Kotiseutua GPS:n ja kartan avulla tutkaillen, s. 14-16	* Perhejuhlia s. 27-29
	* Pyhäjärveläisten kihut, 30

Seuraava Suvannon Seutu ilmestyy marraskuussa. Aineiston toimitukseen pe 20.10. mennessä, kiitos!

HAPARAISTEN, KELJAN JA PURPUAN KYLIEN KYLÄKIRJAA KOOTAAN PARHAILLAAN!

Allekirjoittaneille yhdys-
henkilöille toivotaan materiaalia,
esimerkiksi lyhyitä kertomuksia,
kuvauksia, valokuvia yms.
Kysy meiltä asiasta myös
tarvittaessa lisätietoja!

Aila Alanen,
Ollilantie 16, 37500 Lempäälä,
puh. 03- 3752 852, 040-707
6164, aila.alanen@lempaala.fi

Hannu Turkkinen, Turkkisentie
12, 37500 Lempäälä
puh. 03-3752 525, 040-581 4398,
hannu.turkkinen@kotiportti.fi

Hannu Paukku,
Harjatie 5, 32210 Loimaa
puh. 02-762 8152, 0500-741 296,
hannu.paukku@punkalaidun.fi

KEKRI-JUHLA LÄHESTYY

Kekri on vanha
perinteinen
juhla sadonkorjuun
päättöksi.
Tervetuloa asiaa ja huvia
sisältävään juhlaan
Karjalatalon
Yläsaliin
lauantaina 28.10
alkaen klo 14.

Järjestelyistä vastaavat
yhteistyössä:

Sakkola Seura
Rautuseura
Metsäpirtti Seura

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan
historiaa on edelleen
saatavana,
samoin muitakin teoksia!

Kirjoja voi hankkia Osuuspankin
konttorista Lempäälässä.
Kirjoja myyvät myös Lempäälä-
lässä Anneli Kuisma ja
Aaro Viskari.

Anneli Kuisma hoitaa
postitettavat kirjatilaukset,
puh. 03- 3748 410

Postilähetyksistä peritään
lisäksi lähetyskulut.

Muista myös muut
Sakkola-tuotteet -
uutuutena tyylikkääst silkkiset
solmiot ja huivit!
Kysy Sakkola-Säätiön väeltä.

PAUKUN PALSTA

Ei savua ilman tulta

Luoteis-Venäjän metsäpalojen tuoksut ja pienhiukkaset saavuttivat elo-
kuun puolivälissä jo Hämeen
ja Satakunnan
seudunkin.
Menin sun-
nuntaiaamuna
postilaatikolle hakemaan päivän postia.
Savun tuoksu sattui nenääni. Naapurin
emännän kanssa tuli keskustelua, mistä
savun haju on peräisin. Totesimme, että
itäiset ilmavirtaukset ovat tuoneet sen
Venäjän puolelta.

– Mahtavatko ne Venäjän metsäpalot
levitä Suomenkin puolelle, epäili naa-
purin rouva.

– En usko. Kyllä me olemme suu-
rempiakin rynnistyksiä siltä suunnalta
estäneet. Eivät metsäpalot ole kovin-
kaan suuri uhka, vastasin.

Kuivan kesän vuoksi on aivan Suo-
men rajan pinnassa Karjalan tasaval-
lassa, entisessä Suomen Karjalassa ja
Inkerinmaalla, Suomenlahden toisella
puolella, syttynyt kymmeniä ellei satoja
metsäpaloja. Metsäpalot ovat Venäjällä
jokakesäinen riesa. Mistä tämä johtuu?
Olettaisin, että asiaan on monia syitä.
Yksi tärkeimmistä syistä lienee, että Ve-
näjällä metsät kuuluvat valtion omistuk-
seen. Kukaan ei välitä, jos metsä palaa,
kun kukaan ei sitä omista. Vasta, kun tuli
uhkaa ihmisasutukselle, aletaan toimenpi-
teisiin palon sammuttamiseksi.

Useita kertoja entisessä Suomen Kar-
jalassa käyneenä olen todennut, että
kaikista varotoimenpiteistä huolimatta
ihmisten huolimattomuus ja välinpi-
tämättömyys aiheuttaa metsäpalojen
syttymisen. Tien varret ovat täynnä
varoituslauluja siitä, että metsäpalon
vaara on suuri. Palo-ojia on aurattu kui-
ville hiekkakankaille lähes jokaisen tien
varteen palojen leviämisen estämiseksi.
Joskus jopa kielletään ihmisten metsään
meno kokonaan palovaaran vuoksi.

Kaikesta tästä huolimatta nuotioita sy-
tytetään mihin tahansa eikä nuotiota kos-
kaan sammuteta. Palava tupakannatsa
heitetään mieluummin auton ikkunasta
rutikuivaan maastoon kuin laitettaisiin se

auton tuhkakuppiin. Usein venäläisillä
on jonkinlainen ”hällävälä” ajatus: Mitä
se minua liikuttaa, kunhan vaan minun
asuntoini ja tonttini ei ole vaarassa.

Ajelin jokunen vuosi sitten Kannak-
sella sikäläisellä ”taksilla” ja havaitsin
muutaman aarin laajuisen metsäpalon
tien varressa. Yritin elekielin ja vähäisen
venäjänkielen taitoni avulla saada kuljet-
tajan huomion kiinnittymään paloon ja
tekemään siitä ilmoituksen. Kuljettaja
viittasi kintaalla maunokoivistomaiseen
tyyliin ja sanoi: ”Nitsivoo”.

Kulttuurierojen ja kansanluonteen
lisäksi venäläisen byrokratian kankeus ja
erilaiset määräykset estävät palokuntien
yhteistyön metsäpalojen sammuttamis-
essa. Venäläinen ylpeys estää myös
sammutusavun pyytämisen vaikkapa
Suomesta. Siis antaa palaa vaan. Saattaa
hyvinkin olla niin, että nyt syntyneille
paloaukeille ehtii uusi metsä kasvaa
ennen kuin oikeus tapahtuu ja Karjala
palaa Suomen yhteyteen.

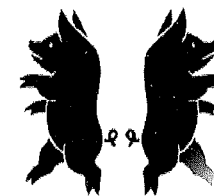
Hannu J. Paukku

Sakkola-Säätiön
valtuuskunnan puheenjohtaja
Harjatie 5, 32210 LOIMAA
p. 02-7628152, GSM 0500-741296
hannu.paukku@punkalaidun.fi

SAKKOLAN SUOJELUSKUNTA

Mitä muistat Sakkolan
suojeluskunnan
kyläosastojen ja poika-
osastojen toiminnasta?
Kirjoita tai soita mi-
nulle, olen tekemässä
yhteenvetoa niiden toi-
minnasta.

Yrjö Raaska
Mantereentie 199
37500 Lempäälä
p. 03- 3739 541

KIITOS!

Ystävällisistä sanoista, kauniista tervehdyksistä ja
runsaista lahjoista 6.8.2006.

Kiitos yleisö, talkooväki, esiintyjät
ja kaikki juhlantekijät!

Sakkola-Säätiö r.y.

Juupajoen Karjala-Seura

TURKKISEN TURINAT

Porsastelua

On vietetty komea kesä juhlineen ja matkoineen. Ensimmäiset kunnan sateet vihmovat ikkunaan ja luonto tuoksui raikkaana, kun aamutuimaan tallustelin lätin ohi kasvihuoneelle tomaateille jutustelemaan. Emäntä vielä seurusteli Nukkumatin kanssa.

Kesän aikana on tullut esiteltä lätin porsaita sekä itse Sakkolaa ja sen vaakunan taustoja kymmeniä kertoja. Kummasti porsaspaita tai lippalakki nostaa kanssaihmisille hymyn pintaa. Vanhempi kaarti osaa asian useimmiten yhdistää Sakkolan rotuporsaihin. Kertoopa moni sellaisen ostaneensa parisniekoilta ja kasvattaneensa oman joulukinkkunsä. Nuoremmille on taustaa pitänyt selvittää seikkaperäisemmin. Samalla on päässyt valaisemaan karjalaisuutta ja kertomaan evakoista ja heidän jälkeläisistään.

Hauskin tapaus oli kaksivuotiaan nuoren miehen kiinnostus jokiristeilyllä Moselilla. Olimme emännän kanssa neljäkymmenvuotisen yhteistaipaleen merkeissä matkassa. Poika huomasi

repassani roikkuvan potsin, joka komeasti röhki mahasta painettaessa. Kun solkkasin saksan alkeita, kertoivat lapsen vanhemmat puhuvansa suomeakin. Kehkeytyi mukava juttutuokio tallinnalaisen perheen kanssa. He olivat matkanneet läpi Baltian ja Puolan Alpien juurelle.

Kaupoissa ja toreilla, lentoasemilla ja hotelleissa pääsee hyvin small talkin alkuun possujen avulla.

Varsinkin kun kertoo olevansa noin tuhannen porsaan omistaja. Pienoin pettymys tai ironinen hymynhäive saattaa näkyä, kun kertoo olevan kyse lelusioista. Moni on ottanut yhteystiedot ja jokunen on käynyt possuaterliseen tutustumassakin. Lukuisat ovat myös terveiset pikkupossun tai kortin muodossa. Tuolta läitistä nekin löytyvät. Tervetuloa katsomaan.

Vaakunapossomme pääsevät Karjala-talolle muiden vaakunoiden seuraan marraskuussa, kun Sakkolaa ja säätiön toimintaa esitellään Karjala-talolla Helsingissä. Samalla kertaa luovutamme vaakunakilven Karjalaisen Heikin kanssa liiton kokoelmiin.

Lahjaseineenä ja muuna muistamisena toimii possuparimme erinomaisesti. Sehän löytyy rintamerkistä, pöytäviiristä, isännänviiristä ja erilaisista tekstiileistä vaakunamme ohella.

Myynnissä niitä tuotteita on muuseollamme ja säätiön toimihenkilöt

välittävät niitä.

Sakkola-Seurakin niitä välittänee. Ainakin Kuparisen Teuvo on toiminut yhdyshenkilönä. Toiveena olisi muuallakin Suomessa olevien sakkolalais-taustaisten aktiivien joukosta löytää talkooväkeä niin kotiseututietämyksen keruuseen kuin sakkolalaisen materiaalin markkinointiin. Ottakaapa yhteyttä vaikkapa meikäläiseen, niin parisniekat pääsevät jatkamaan rotuporsaiden kauppittelua ja juurruttamaan nykypolville Sakkola-tietoutta.

Juupajokelaisille vielä kerran kiitoksia hienosti hoidetuista yhteisistä juhlista. Mukava kakunmaku suussa palailimme kotikulmille possujen ja puutarhan hoitoon. Sakkolassa tavataan rotuporsaiden alkujuurilla heinäkuun lopulla ensi vuonna.

Vuonna 2008 on Sakkola-Seura alustavasti lupautunut juhlien järjestäjiksi Helsingin seudulla. Toivottavasti pirkkalalaiset innostuisivat seuraavista juhlista. Myös muuallakin löytyy osaavia sakkolataustaisia evakkojen jälkeläisiä. Ryhtykääpä tuumasta toimeen ja ilmoittautukaa mukaan. Näin rotuporsaspitäjän maine säilyy ja kasvaa nykyisillä asuinsijoillamme.

Possuillaan, vaan ei sikailla! toivottaa

Hannu Viljonpoika Turkinen

Marjut Loposen, Satu Kaakkomäen ja Taru Iivosen laulama Kalevalaisen vieraan tervehdys toivotti väen juhlille. Naiset olivat laulaneet tervehdyksen aiemminkin, ensimmäisen kerran noin 30 vuotta sitten nuorina koulutyttöinä.

Sakkolanpitäjäjuhla Juupajoella viritti jälleen kerran hyvää mieltä ja intoa karjalaisten sukujuurien ja perinteiden vaalimiseen. Pitäjä-juhlien yhteydessä juhlisti Juupajoen Karjala-Seura ry samalla 60-vuotista taivaltaan.

Juhlapuhuja, Etelä-Suomen läänin maaherra Anneli Taina kiitteli, että pitäjäjuhlit, sukutapaamiset ja muut yhteiset juhlat ovat elävää historiatiedon ja tunteiden siirtämistä, historian ja kulttuurin vaalijoita.

Juuret eivät ole sidoksissa vain paikkaan. Juuret ovat sukupolvien kautta syntyneitä henkistä pääomaa, arvoperintöä, tietoisuutta oikeasta ja väärästä. Vanhemmalla sukupolvella on aina tehtävä siirtää elämäkokemustaan ja henkistä perintöä jälkipolville. Arvoperintömme kulkee mukana elämän ajan kaikkialle, asuimme pa-

missä tahansa, muistutti maaherra Anneli Taina.

– Paikalliset Karjala-seurat järjestävät eri puolilla Suomea lukuisia kulttuuri- ja muita tapahtumia, joissa muistot ja historia ovat esillä. Ilahduttavaa on se, että tämän päivän nuoretkin ovat kiinnostuneita historiasta ja taustastaan.

Hän kertoi itse kerran käyneensä kotiseutumatkalla Karjalassa – tosin äitinsä Jenny Lampun kotikylään Sakkolan Röykkylään hän ei päässytkään.

– Käkisalmissa matkan järjestäjä yllättäen ilmoitti, että ei ole virallista lupaa mennä sinne, mutta omalla vastuulla se on mahdollista. Olin tuolloin kansanedustaja ja ajattelin, että pääministeri Harri Holkeri ei anna minulle anteeksi sitä, jos jään Neuvostoliitossa kiinni luvattomasta oleskelusta kielellä alueella, totesi maaherra, aiemmin myös puolustusministerinä työskennel-

lyt Anneli Taina.

Niinpä matkaan lähtivät hänen miehensä Heikki ja serkkunsa Urho Vulli nyt jo edesmenneen Liisa-vaimonsa kanssa.

– Äitini kotitalon paikka löytyi, mutta sen tilalla oli neuvostoliittolaisten kasarmi. Matka oli ollut haikaa, mutta siitä on monet naurutkin naurettu, kun venäläisen oppaan Lada juuttui hiekan ja serkkuni käytyä hakemassa apua olivat ystävälliset venäläiset eh-tineet tarjota hänelle vodkaa. Riitahan siitä vaimon kanssa syntyi.

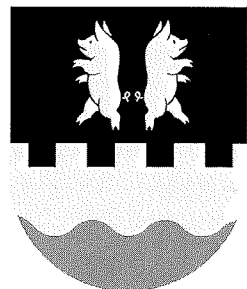
Kansainvälistä ja kuntayhteistyötä

Tämän päivän Suomessa hän kehotti ihmisiä arvostamaan hyvinvointivaltio-tamme ja toimimaan samalla aktiivises-ti kansainvälisessä yhteistyössä.

– Maailma ja toimintaympäristömme

Myynnissä nyt - osta kotiisi tai ystävälle lahjaksi

Sakkolan vaakuna ja isännänviiri

Sakkolan vaakuna
sinunkin kotisi seinälle,
vain 10 euroa,
isännänviiri 60 euroa.

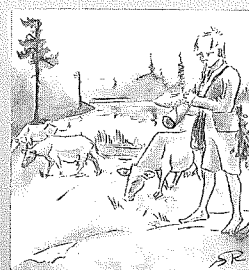
Muista myös muut
Sakkola-Säätiön
tuotteet,
kirjallisuudesta tekstiileihin.

Petäjäjärvi-kirja, 30 euroa.
Petäjäjärven kylän elämästä
430 sivua, 270 valokuvaa!

* Hintoihin lisätään
postituskulut

PETÄJÄRVI

Sakkolan pitäjässä
Karjalan kannaksella

Petäjäjärven kylän elämää

muuttuvat jatkuvasti ja nopealla tahdilla. Käänteentekevä muutos tapahtui viisitoista vuotta sitten Neuvostoliiton hajotessa ja ns. kylmän sodan loputtua. Suomen liittyminen Euroopan unioniin on kannaltamme merkittävä ratkaisu, jolla osoitimme kuulumamme länteen. Suomen on oltava aktiivisesti mukana kansainvälisessä yhteistyössä oman ja laajasti ajatellen koko maailman turvallisuuden vahvistamiseksi, painotti Taina.

Maamme tulevaisuuden suuria haasteita on kunta- ja palvelurakennemuutos.

– Keväällä julkaistujen arviointitulosten keskeinen johtopäätös on, että kuntien yhteistyötä ei vielä ole viritetty siinä laajuudessa kuin haasteet edellyttäisivät. Tämä heijastuu monissa kunnissa palvelutason puutteina. Kuntien pitäisi nyt aiempaa ponnekaammin tarkastella palvelujen tuottamista kuntarajoja laajemmalla alueella. Kunta- ja palvelurakennehanke on välttämätön ja kiireellinen. Kysymys on nyt ennen kaikkea siitä, miten peruspalvelut voidaan tuottaa ja rahoittaa julkisen talouden kestokyvyn sallimalla tavalla ja kansalaisten kannalta tasavertaisesti.

Maaherra muistutti edelleen sen tärkeyttä, että kansakunta tuntee juurensa ja arvostaa kulttuuriaan. Tärkeää on myös, millaisia olemme itse.

– Tiedon ja valintojen verkossa nousee entistäkin tärkeämmäksi sydämen sivistys. Me emme pärjää pelkän tiedon varassa, on myös osattava käyttäytyä ja elää yhteisössä niin kotona, Suomessa kuin kansainvälisissäkin yhteyksissä. Meidän on kyettävä nostamaan sydämen sivistys koulutuksen ohella yhdeksi Suomen tulevaisuuden menestyksen vahvuustekijäksi.

Yksilötasolla Anneli Taina uskoi, että tulevaisuuden rakentaminen on helpompaa, kun osaa ottaa elämän rakennuspuiksi hyviä muistoja menneisyydestä – kuten karjalaiset sotien jälkeen.

Anneli Taina totesi itse olevansa sisarensa ja veljensä kanssa konkreettinen esimerkki hämäläisyyden ja karjalaisuuden yhdistymisestä.

– Hämäläinen, Kangasalta kotoisin ollut isämme löysi heilin, Jenny Lampun Karjalasta jo ollessaan Kiviniemessä suorittamassa varusmiespalvelusta.

Tätä aikaa isäni on kirjoittamassaan artikkelissa kuvannut seuraavasti:

”Menimme paikallisjunaan ja lähtö kohti Kiviniemä alkoi ja nyt se vasta ihmettä oli, kun mummot huutelivat penkiltä toiselle ja vaunun päästä toiseen. ”Näiks sie Ollikais Marrii, ehtinöökö tähän junaan? Ai Annikki on täällä, mitä siul kuuluu?” Tämä oli hämäläispojista ihme, kun olimme oppineet siihen, että junassa vain kuiskaillaan niin kuin todella Hämeessä oli tapana ja niin me nytkin kuiskaamalla ihmettelimme puheen sorinaa, joka todella täytti vaunun.”

– Tämä heimojen välinen erohan on edelleen selvä, totesi sisarensa kanssa juhlilla vieraillut maaherra.

– Miehini isä kun oli Viipurista kotoisin, sanommeikin aina, että meillä on sitten kotona yksi kokonainen karjalainen.

Monen sukupolven yhteisyyttä

Sakkola-juhlien ohjelma rakentui perinteisistä aineksista alkaen jumalanpalveluksella Juupajoen kirkossa. Sakkolaisjuurisen rovasti Tenho Korhosen saarnan jälkeen vuorossa olivat seppeleenlaskut sankarihaudalla ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä, joissa kunniavartiossa seisoivat nuoret partiolaiset: Karjalaan jääneiden muistomerkillä Riku Helperi ja Marika Heikkilä, sankarihautapaitsaalla Iida Laine ja Jarno Laine. Riitta Laakso lausui sakkolaisen runoilija Aleksanteri Aavan säkeitä, joita kuultiin myös pääjuhlassa.

Ennen pääjuhlan alkua oli aikaa ruokailulle ja tarinoinnille samaan aikaan kun 60-vuotisiansa viettänyt Juupajoen Karjala-Seura ry. vastaanotti onnitte-luja. Paikalla oli myös Marja-Leena Ollikaisen ikoninäyttely.

Juupajoen pelimannien soitannon sekä Taru Iivosen, Satu Kaakkomäen ja Marjut Loposen laulaman Kalevalaisen vieraan tervehdyksen jälkeen kuultiin ja nähtiin juhlijan karjalaseuran historiikki. Nuoren polven esiintyjiin kuuluivat Jussi ja Lauri Sahra harmonikkoineen ja Riku Salmivaara pianon ääressä, ja tokihan yhteislaulukin kajahti.

Juhlayleisön ikähaarukka oli yli yhdeksänkymppisistä nuorisoon. Ny-

Maaherra Anneli Taina kukitettiin ja kiitettiin Sakkolan pöytäviirillä.

kyisin Helsingissä asuvan 27-vuotiaan Heidi Auremaan Loposten sukua oli paikalla kolmessa polvessa – ja neljäs odottelee syntymäänsä Heidin saadessa esikoisensa marraskuulla. Heidi muisteli olleensa Sakkola-juhlilla ensimmäistä kertaa kuusivuotiaana, jolloin hän sai ojentaa kukkia Johannes Virolaiselle.

– Kotiseutumatkalla Karjalassa en ole vielä käynyt, ehkä joskus sinnekin pääsen, tuumaili nuori historianopettaja.

Vanhimman polven edustajiin kuului Sakkola-Säätiön pitkäaikainen puheenjohtaja, 93-vuotias Yrjö Raaska.

– Lieneekö vain kahdet juhlat jääneet väliin, tuumaili Raaska.

Pianomusiikkia esitti Riku Salmivaara, sukujuuret vaarinsa Olavi Loposen puolelta Sakkolassa.

Ensi vuonna juhlat Sakkolassa

– Seuraavat Sakkolan pitäjäjuhlat vietetään sitten oikein paikan päällä, tiedotti säätiön puheenjohtaja Hannu Turkinen.

Venäläisviranomaisilta oli kesällä tullut vahvistus, että ensi kesän Sakkola-juhlat voidaan järjestää vanhoilla kopipaikoilla Karjalan kannaksella säätiön täyttäessä 60 vuotta. Juhlien ajankohta on näillä näkymin 28.-29.7.2007.

– Nyt kannattaa jo lähteä keräämään juhlille mukaan ystävät ja perheet vunu-koita myöden, evästi Turkinen.

Hän kertoi myös Sakkola-Säätiön jatkavan kyläkirjaprojektiaan, jonka tarkoitus on julkaista oma kyläkirjasta pitäjän jokaisesta koulupiiristä.

– Kaikki nyt penkomaan arkistoaan, muistelemaan juttuja ja hankkimaan valokuvia.

Sakkola-juhlilla julkistettiin vasta valmistunut Lapinlahden kyläkirja. Seuraavaksi odotellaan Vilakkala-kirjan valmistumista, ja työn alla ovat jo Haparaisten ja Tikansaaren kyläkirjat.

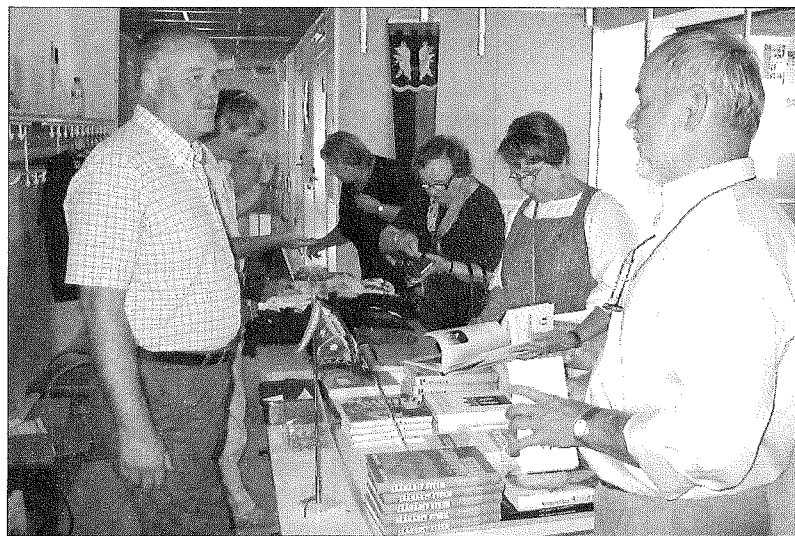
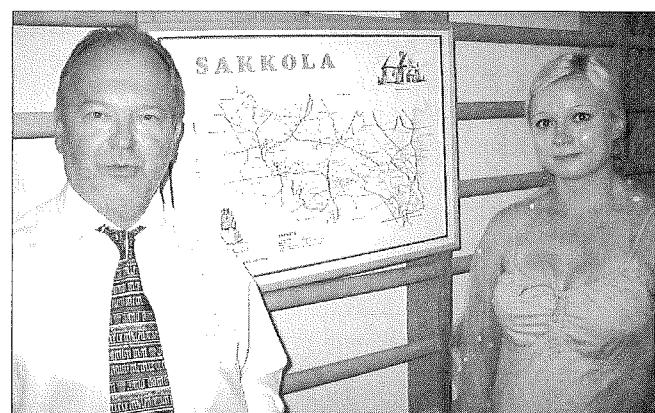
Juupajoella vietetty juhlapäivä päättyi makoiisiin kakkukahveihin.

Marjo Ristilä-Toikka

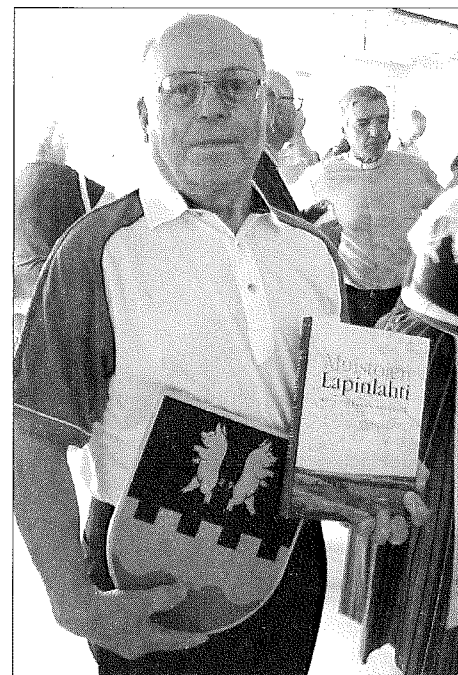

Kunniakäynnillä Suomen lippua vartioivat Heikki Lopenen, Kirsti Lopenen ja Marjut Lopenen, Juupajoen Karjala-Seuran lippuvartiona olivat Mikko Iivonen, Sointu Äikäs ja Ilona Tolmunen. Sankarihaudalle seppeleen laskivat Marjatta ja Olavi Lopenen, Karjalaan jääneiden vainajien muistopatsaalle Anne ja Matti Pärssinen.

Monen polven karjalaisuutta: Heidi Auremaa Sakkolan kartan äärellä isänsä Aulis Loposen kanssa. Heidn varhaisimmat muistot Sakkola-juhlilta ovat pikkutyttövuosilta.

Sakkola-Säätiön kirjojen ja muiden tuotteiden myyntipöydän äärellä kävi kuhina. Kauppamiehinä Heikki Karjalainen (vas.) ja Antti Hynnä. Lapinlahtelainen Kalevi Kemppi (kuva oik.) lunasti painotuoreen Lapinlahti-kirjan ja Sakkolan vaakuunan.

Juhlissa jaettiin myös aktiivijäsenille ansiomerkkejä. Karjalan Liiton hopeisen ansiomerkkin saivat Hannu Äikäs, Elvi Iivonen, Riitta Saarinen, Martti Äikäs, Seppo Äikäs, Liisa Äikäs, Satu Kaakkomäki, Antti Oikari ja Martti Uosukainen. Pronssimerkin saivat Tuomo Sikiö, Heikki Tenkanen, Erkki Peltonen ja Risto Virkki. Harrastusmerkein kiitettiin Sakari Ahinen, Susanna Cunningham, Mikko Iivonen, Liisa Lopenen, Martti Lundén, Hilkka Musturi, Hilkka Salomaa, Anneli Tallukka-Vanhanen, Ilona Tolmunen, Ami Virkki, Ulla Voutilainen ja Sointu Äikäs.

Toimielias Juupajoen Karjala-Seura 60-vuotiaaksi

Juupajoen Karjala-Seuran toiminnan kulmakiviä on oma talo, Heimola, ja karjalaseuran 60-vuotisen taipaleen varrelta löytyy monenlaista toimintaa ja yhdessäoloa. Vuonna 1946 perustetun seuran ensimmäiseksi puheenjohtajaksi nimettiin Matti Koppinen, sittemmin puheenjohtajina ovat toimineet Vilhelm Kopra, Pentti Pärssinen, Veikko Kopra ja Vilho Äikäs, nykyisin seuraa luotsaa Anne Pärssinen.

Seuran historiikki kertoo toiminnan hetkeksi hiipuneen 1950-luvulla, mutta 1960-luvulla alettiin pitää tarinailtoja, mitä perinnettä on taas viime vuosina-

kin herätelty. Pitäjäjuhlat, hiihto- ja suunnistuskilpailut olivat 1970, -80 ja -90-lukujen aktiivista toiminta-aikaa.

Kodeissa kokoontumisen jälkeen yhdistys lähti mittavaan urakkaan hankittuaan 1972 haltuunsa suuren vanhan kiinteistön ja remontoituaan sen monitoimitaloksi, Heimolaksi.

– Oman talon hankinta vaati aktiivijäseniltä paljon talkootyötä ja henkilökohtaista vastuuta jopa pankkilainaa varten, toteaa Anne Pärssinen.

Heimolassa on vietetty monet juhlat ja leirit – muun muassa Karjalaisseurojen Tampereen piirin kesäisiä nuortenleirejä.

Heimolaa on kunnostettu uudemman kerran 1990-luvulla, jolloin seura sai hankkeeseensa ns. Leader+-rahoitusta. Yhdistyksellä on myös internetsivut, joilta saa lisätietoa Heimolasta ja muusta Juupajoen karjalaisten toiminnasta.

Perheyhteys on tärkeä

Puheenjohtaja Anne Pärssinen kertoo, että tuoreen jäsenkyselyn mukaan seuran kantavana voimana on karjalaisten perheiden tiivis perheyhteys. Vanhat valokuvat kertovat, että varsinkin toiminnan alkuvuonna vunut olivat runsaslukuisesti tapahtumissa mukana – ja on nuorta väkeä nytkin seuran riveissä.

Nykyisen toiminnan pääpaino on ollut paitsi heimotalon kunnostuksessa myös perinnetiedon keräämisessä ja välittämisessä nuoremmalle polvelle – kuten Sirkka-Liisa Oikarin johdolla toteutettu Juuret Karjalassa -projekti. Se oli kymmenen kerran hanke, jossa tutustuttiin erilaisiin karjalaisen kulttuurin muotoihin: aiheina olivat ruoka, laulu, leikki, kirjallisuus, kotiseutu, käsityöt.

– Jäsenpalautteen mukaan seuralta toivotaan edelleen myös kotiseutumattoja menetetyille alueille ja retkiä ja reissuja myös kotimaassa, summaa puheenjohtaja.

Seurassa on noin 180 jäsentä. - MRT

Merkkipäiväseuraa onnittelemassa Karjalaisseurojen Tampereen piirin, Lempäälän Karjalaisten, Pirkkalan Karjalaisten ja Nokian Karjalaisten edustajat.

Lapinlahden kylätapaaminen ja kyläkirjan myynti Punkalaitumen Kanteenmaan Nuorisotalossa su 24.9.2006 klo 12.

Lapinlahden kylätapahtuma on järjestetty Kanteenmaan NS-talolla noin 20 vuoden ajan Patjan perheen toimiessa tilaisuuden järjestäjänä. Esin Soini ja Eino, he ovat nyt siirtyneet ajasta ikuisuuteen, ja nyt toimii isäntänä Einon poika Tapani. Sukupolvien ketju jatkuu.

Kylätapaaminen alkaa Punkalaitumen hautausmaalla, jossa vanhan tavan mukaan laskemme kukat haudoille klo 11.00.

Varsinainen tilaisuus alkaa klo 12.00. Kanteenmaan Nuorisoseurantalolla, jossa on muun toimen ohella Lapinlahti-kirjan esittely ja myynti. Kirjatoimikunnan jäsenet pyydetään saapumaan tilaisuuteen, missä pidetään vielä kirjatoimikunnan kokous. Samalla palautetaan kirjan teossa käytettyä aineistoa takaisin omistajilleen, joten olisi toivottavaa, että kaikki saapuisivat tilaisuuteen mukaan.

Tapani on myös vanhan kaavan mukaan luvannut emäntineen järjestää ruoka- ja kahvitarjoilun, joten toivomme runsasta osanottoa.

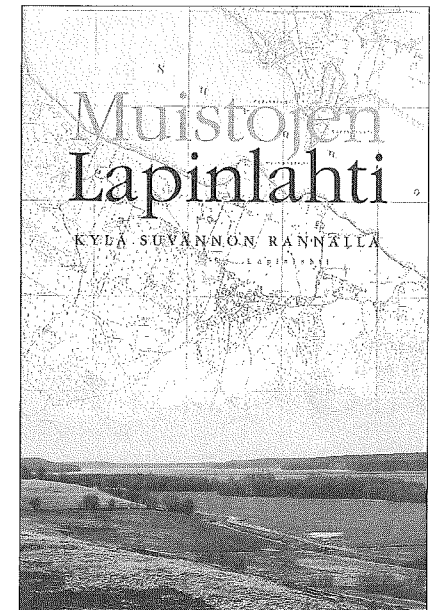
- Kylätoimikunta

Lapinlahti-kirja esittelee elävästi kotikylän

Lapinlahti-kirjan työryhmäläisistä kirjan kiitoskukkasat vastaanottivat Esko Kallonen (vas.) ja Olavi Lopenen.

Kirja Muistojen Lapinlahti valottaa sakkolaisen kylä elämää niin historiatiedon kuin ihmisten suussa kulkeneiden tarinoiden ja muistitiedon avulla. Kirja on Helena ja Reijo Ikävalkon toimittama ja Sakkola-Säätiön kustantama, lisäksi kirjatyöryhmä hankki sen julkaisuun tukea eri tahoilta. Kirjan hinta on 30 euroa.

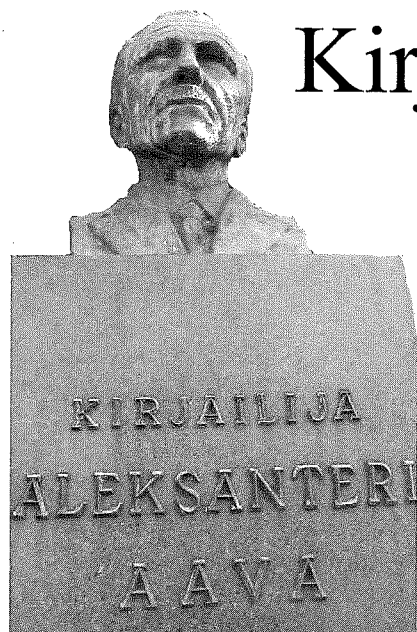
Tikan-
saarelaisten ja
kottilalaisten
yhteinen
kylätapaaminen

la 30.9.2006 klo 12.
Tampereella Ruskontien
varrella,
osoitteessa Virolaisentie
13, Helvi Leinonen.

Lisätietoja asiasta antaa
Seppo Suikkanen
p. 050 542 8262

Tavataan yhdessä
kylämuistojen parissa
ja tulevaa kyläkirjaamme
suunnitellen.

Tervetuloa –
tulethan paikalle!

Kirjailija Aavan muistoksi

kon runokirjan, ja miten opistonjohtaja Juhana Hurmalainen kannusti poikaa runontekoon.

Aleksanteri Aavasta sukeutuikin merkittävä ja omaperäinen kynäniekka; monet hakuteokset käyttivät hänestä nimitystä maanviljelijä-runoilija. Aava on saanut jo vuonna 1917 valtionpalkinnon teoksestaan Musta lintu.

– Runoissaan Aava liikkui karjalaismaismassaan, metsästi ja kalasti. Siinä hän muistutti Johan Ludvig Runebergia, eikä se voinut olla vaikuttamassa hänen runojensa aihevalintaan ja sisältöön, totesi Nurmesniemi.

– Professori Unto Kupiainen arvosti Aleksanteri Aavan korkealle, kun hän halusi todistaa runoilijan erinomaisuutta sanomalla: ”Aava kuuluu viimeisiin täydellisiin kalevalaisen runomitan taitajiin Eino Leinon ja Otto Mannisen ohella”.

Kirjailija Urpo Kari puolestaan on kirjoittanut kesällä 1973 Hyvinkään Sanomissa Aavasta: ”Aavan runokieli on tuoretta ja pakotonta ja runoilijana hän päihittää reippaasti kalevalamittaa käyttäneet ns. maisterikirjailijat”.

Aavan tuotannosta on myös tehty sävellyksiä – kuten Linnoittajain marssi ja Sakkolan lottien marssi, joka on Armas Maasalon säveltämä.

Aavan ainoa proosateos on romaani Huuhkan poika, joka sijoittuu parinsadan vuoden takaisin oloihin lahjoitusmaakaudella ja liittyy Sakkolan Petäjäjärven lahjoitusmaahoviin.

– Huuhkan poika on kaunis tarina suomalaisesta sisusta ja oikeudenmukaisuuden tavoittelusta.

Sakkolalaisen taiteilija Onni Pursiaisen muotoilema Aavan rintakuvaveistos paljastettiin Lempäälässä 45 vuotta sitten. Paljastustilaisuudessa puhuivat mm. varatuomari, silloinen Lempäälä-Seuran puheenjohtaja E.A. Aaltio sekä FT Sulo Haltsonen.

Aava-tilaisuuden jälkeen tapahtuman vierailta oli mahdollisuus tutustua Sakkola-Museoon.

Museota esitellään talvikaudella vain ennakkotilauksesta. –MRT

Ken se meiltä kerran lähti

*Ken se meiltä kerran lähti,
oven paiskaten pakeni?
Se oli minun kesäni.*

*Ovi soi, narahti portti,
kengät kaunon kapsahtivat,
ripsahti risut polulla.
Vilahti heleän huivi
hetken helmat hepsahtivat.*

*Niin meni minun kesäni,
pakoi kerran paisteheni,
illan pitkä, hetken hellä,
meni armas ainiaaksi,
iki-ilmatun iäksi.*

*Kaipoanko kaunoistani?
Meillä on pihalla portit,
yksi tulla, toinen mennä,
meill' on portit potrin puolin,
puolin veikehin veräjät.*

*Täss' ei itketä ikinä,
kesän ei keralla juosta.
Vaikkapa tapaisi talvi,
hanki talon hautoaisi,
kylmättäen, kalmattaen,
purahilla puistattaen.*

*Kesti ken kesän menennän,
kesti talvenkin tapailun!*

Aleksanteri Aavan runon on tallentanut kirjailija Urpo Kari Kansan Kuvalehdestä 1920-luvulla.

Onko tietoa Laatokan aseveljistä?

Kaivataan tietoja järjestöstä nimeltä ”Laatokan Karjalan Aseveljet ry”. Yhdistysrekisteri ei tuon nimistä järjestöä tunne. Olemassa olevien tietojen mukaan Laatokan Karjalan Aseveljet ry on perustettu Jyväskylässä 17.11.1940. Tiedon muruja yhdistyksestä on seuraavasti:

– se pani vireille Laatokan puolustajien muistomerkkin pystyttämisen Parikkalan Sikoharjulle. Paikalle, johon 4.4.1940 haudattiin kaksi Mantsinsaaressen sankarivainajaa. Tunnettu taiteilija ja sotilas Aarno Karimo oli tehnyt luonnoksen, jonka mukaan muistomerkistä olisi tullut varsin näyttävä, ja sen aihe oli tykistön piiristä. Muistomerkkin paljastus oli tarkoitus tapahtua elokuussa 1941.

– Laatokan Aseveljet ry:n Lappeenrannan alaostaston kuukausikokouksessa maaliskuussa 1941 todettiin, että Parikkalaan suunniteltua sankaripatsasta varten oli koottu varoja noin 25 000 markkaa. Konevitsan luostari oli lahjoittanut yhdistykselle yhden kirkonkelloistaan, joka sittemmin oli myyty ja josta oli saatu yhdistyksen kassaan 25 000 markkaa. Kesäkuussa 1941 alkanut jatkosota hautasi alleen kaikki suunnitelmat ja muistomerkkiä asia unohtui vuosikausiksi.

– Valde Näsin ja Emil Ovaskan kirjoittama, vuonna 1942 julkaistu kirja ”Laatokan mainingit” on tehty Laatokan Karjalan Aseveljet ry:n nimissä

Vähäisetkin tiedot ovat tärkeitä! Mikäli nimittäin yhdistystä ei ole virallisesti lopetettu, harkitsee nykyinen, vielä rekisteröimätön Laatokan puolustuksen perinneyhdistys toimintansa jatkamista em. vuonna 1940 perustetun yhdistyksen pohjalta.

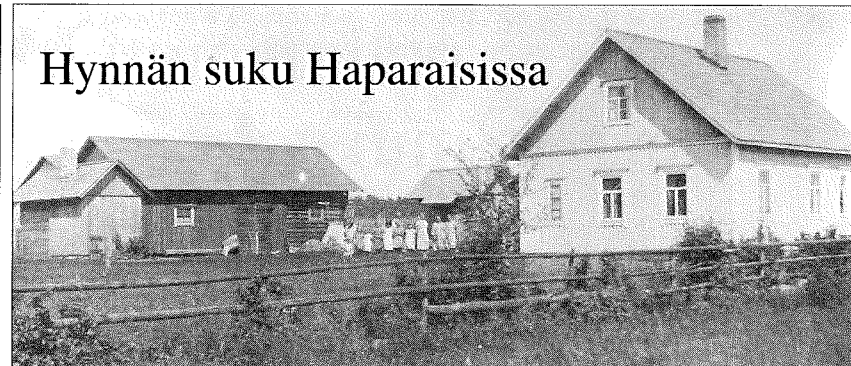
Erkki Marttila

Signalistinkatu 11 G 61

20360 Turku

02-2355410, 050-3518111

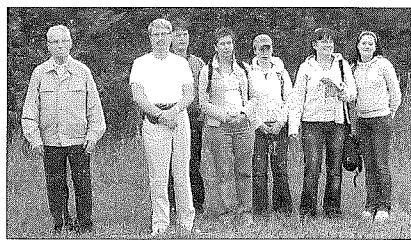
Hynnän suku Haparaissa

Aapro ja Selma Hynnän talo Haparaisten Korvenkolkalla ennen sotia.

Palatessamme syksyllä 2005 Seinäjoelta Hannu Turkkinen järjestänyt teatterimatkalta puhe kääntyi kuin itsestään perinnetyön tärkeyteen nuoren polven keskuudessa. Siinä samassa ideomme Hannun kanssa matkan Sakkolaan ja Kannakselle, jossa yhtenä elementtinä oli Haparaisten esitteleminen Selma ja Aapro Hynnän lastenlapsille sekä heidän lapsilleen. Talven 2006 aikana sainkin kerättyä noin kymmenen hengen ryhmän, jonka itseohjautettuna vetäjänä ja paikkojen tuntijana toimi isäni Tauno Hynnä. Mukana ryhmässä oli sekä vanhoja Sakkolan konkareita että ensikertalaisia.

Matka tapahtui 1-4.7 aurinkoisena ja lämpimänä sään vallitessa Turkkinen Hannun kaitsiessa laumaansa ja Nuoran Markun sompaillessa Karjalan ei aina niin tasaisia teitä. Mukana meitä oli kaikkiaan noin 50 henkeä, mm. Meskasen sukua Haparaissa, Pyhäjärven Tolsterniemen poikia sekä ryhmä Kuolemanjärven Muurilasta. Toisen matkapaivän iltana saavuimme majoituspaikkaamme Raudun hiihtokeskukseen Igoraan, josta ryhmä Hynnä otti Laidisen Toivon järjestämän paikallisen pikkubussitaksin ja ajaa hurautimme Haparaisten Korvenkolkalle Hynnän talon (Tuvasta tupaan kirjan talo 71) paikkaa katsomaan. Matkalla Kiviniemen kautta Haparaisiin saimme valistet-

Kotipihalla Haparaissa, vas. Tauno Hynnä, Antti Hynnä, Reijo Lindström, Leena Kankainen, Tuire Vierikko, Tarja Vierikko ja Leena Lindström. Kuva Anneli Mäkelä.

tua nuorta polvea monista sakkolalaisille merkittävistä paikoista. Tosin melko suuri osa opastuksestamme taisi mennä ohi korvien nuorison ihmetellessä tukka pystyssä paikallista liikennekulttuuria. Kommelluksitta kuitenkin saavuimme perille, jossa Tauno ryhtyikin laveasti entistä kylää esittelemään. Otimme esille valokuvan Selman ja Aapron talosta ja kävelimme entisellä pihamaalla. Nuoriso kovasti ihmetteli, miten kokonainen kylä on voitu tuhota niin, ettei siitä ole yhtään rakennusta jäljellä. Mitäpä siihen muutakan voitiin todeta, kuin että käsittämättömiä ovat veli venäläisen touhut. Isäni kotikin voitiin sijoittaa paikoilleen ainoan jäljellä olevan maamerkin, keskellä peltoa olevan suuren kiven avulla. Takaisin majapaikkaan saavuimme puolen yön tietämillä, mutta hyvin jaksoi isä Taunokin olla nuorison riennoissa mukana. Seuraavana päivänä jatkoimme isolla bussilla matkaa Sakkolassa pysähtyen mm. Kiviniemessä, kirkolla, uudella hautausmaalla sekä Haparaissa Rapamäellä. Näimme myös Satumetsän ja tottakai vierailimme Haparaisten supermarketissa. Kun vielä edellisenä päivänä ennen iltaretkeämme olimme tutustuneet Taipaleenjokeen eteläpuolelta, käyneet Laatokan rannassa ja Lapinlahdella luoden siellä ensi silmäyksen Suvonnon yli Haparaisiin ja Keljaan, niin nuoriso tuumasikin pään olevan niin täynnä uutta informaatiota, että sen sulattelemiseen menee seuraavat puoli vuotta. Kysellessäni ensikertalaisten vaikutelmia minulle kerrottiin, että kauniin kotiseudun olemme menettäneet ja että tänne palataan vielä uudestaan. Ensikertalaisten keskuudessa vallitsi yksimielinen tyytyväisyys siitä, että heidät oli saatu matkalle mukaan houkutelua juuriaan katsomaan.

Antti Hynnä

Nuoren pelimannin Elävät työt: levy ja muistokonsertti tulossa

Nuori karjalaisjuurinen pelimanni Juho Koiranen (1979-2004) syntyi ja kasvoi Lempäälässä. Mieluisat ja menestykselliset etnomusikologian opinnot Tampereen yliopistossa jäivät kesken, kun sairauskohtaus yllätti.

Musiikki kiinnosti Juhoa pienestä pitäen. Siitä asti kun hän oppi puhumaan, hän erotti erehtymättömästi duurin ja mollin. Musiikkiperheen vesa tarttui 2-vuotiaana viuluun ja kaiken kaikkiaan hänestä tuli multi-instrumentalisti (viulu, alttoviulu, mandoliini, oktaavimandoliini, banjo, turkkilainen sas, pienkantelet, munniharppu, huuliharppu...) Paitsi alan opinnot, Juhon elämää rikastuttivat kaikkinaisen kansanmusiikin kuuntelu ja lukuisat esiintymiset. Ehtipä hän vielä juontamaan Yle Radio 1:een omaa kansanmusiikkiohjelmaansa HauHau.

Sävellystyön Juho aloitti 12-vuotiaana. Siihen aikaan sävellykset olivat

enimmäkseen hänen päässään, eikä niistä ole dokumentteja. Viimeisinä vuosinaan hän kuitenkin kirjoitti varsin paljon melodioita tietokoneeseen. Koirasen perhe löysikin nuotit myös monista ennen esittämättömistä melodioista.

Juhon sävellykset ovat uudempaa, luovaa kansanmusiikkia. Sävellyksissä kuuluvat monipuoliset vaikutteet ja sävelmät vievät kuulijan elämyksellisesti tunnelmasta toiseen. Juho ammensikin aiheet sävellyksiinsä ympärillä olevasta elämästä, kuten *Napan Jussin munat*, joka kertoo yksinkertaisesti sääksmäkeläisestä kanafarmarista, jonka munat olivat erikoistarjouksessa paikallisessa marketissa. Joihinkin kappaleisiin hän kirjoitti kappaleen syntyhistorian ja antoi usein kappaleille vitsikkäät nimet, kuten *Lehmiä isoille*.

Karjalaisten jälkeläisenä Juho kertoi vitsiä, jossa Pikku-Kallen luokalla op-

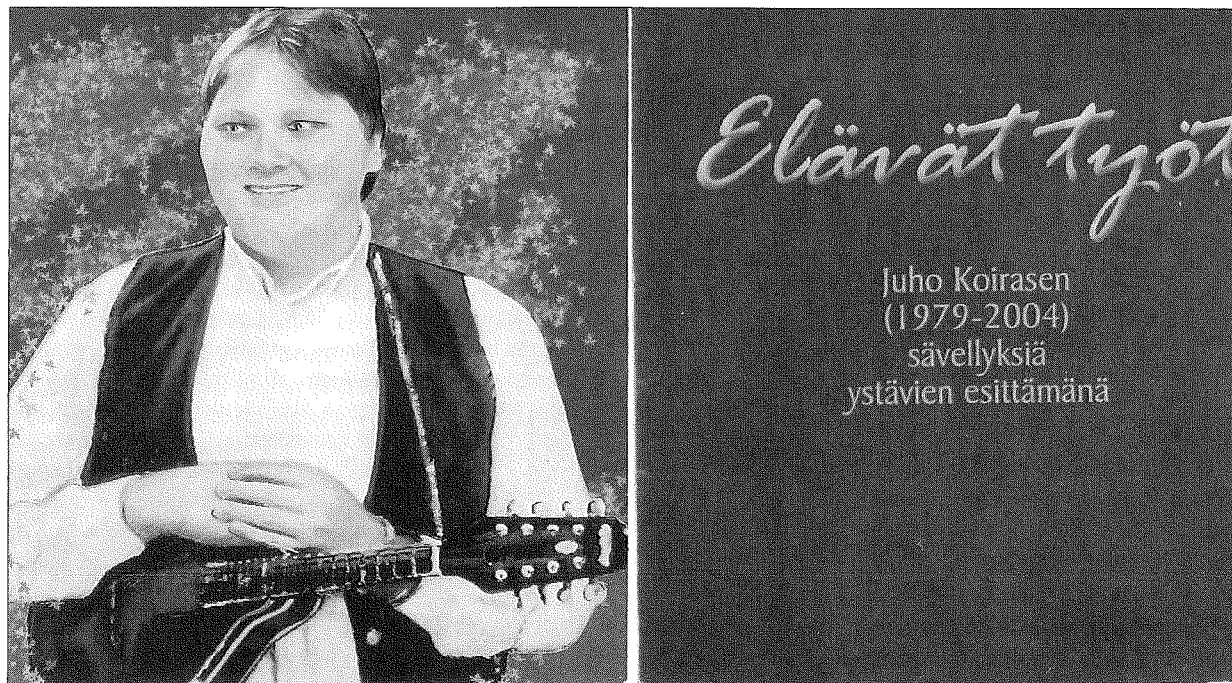
pilas kanteli opettajalle, että Kalle oli lyönyt häntä kulakalla. Johon opettaja, että nyt ei sitten kukaan tuo kulakkaa kouluun. Kulakka tarkoittaa nyrkkiä ja niin menevä kappale sai nimekseen *Kulakka*.

Läntinen maanpuolustusalue LMPA, sai lahjaksi kansanmusiikissa hyvin tunnetun Lampaanpolskan mukaan ristityn *LMPA:n polskan*. Ja Koirasen poika teki myös *Pennun polkan*.

Toki Juholla oli myös asiallista vakavuutta. Siitä kertovat kappaleiden nimet, kuten *Paavon surupolska*, *Rakkaiden maahanlaskijaishymni* ja duuriin kirjoitettu *Harras marssi*.

Juhon sävellyksistä syntyi Elävät työt -levy

Suomen kansanmusiikkiväen hiljalleen kypsyneestä aloitteesta on urakoitu joukolla. Pelimannistävät kautta maan ja jokunen toismaalainenkin ovat kantaneet kortensa kekoon, jotta Juho Koirasen musiikki välittyisi muillekin. Juhon

Juho Koiranen oli kolmannen polven karjalainen, mutta 100-prosenttine karjalainen, kuten hän itse sanoi. Juho esiintyi lukuisilla karjalaisten juhlilla ja oli mm. Sakkola-museon kesätyöntekijänä. Hän myös ehti suunnitella Sakkolan isännänviirin. Monet tuntevat iloisen karjalaispojan - mutta eivät vielä säveltäjänä.

sävellyksistä on nyt koottu **Elävät työt** -levy, jolla kuullaan Juho Koirasen säveltämää musiikkia yhteensä 34 raitaa (32 eri sävellystä).

Tupla-CD *Elävät työt* julkistetaan 14.10.2006 klo 17 alkavassa konsertissa Lempäälässä Kuljun liikuntahallissa, Tampereentie 262. Konsertti radioidaan Yle Radio 1:een.

Julkistamiskonsertissa esiintyy 18 yhtyettä, Suomen kansanmusiikin huipunimiä, joukossa mm. Järvelän suvun kansanmusiikin aatelisia, kotomaan kuulut Bill Hota & Pulvers, Rymäkkä, Vissinki, mestaripelimannit Heikki Lahti ja Harry Wessman, kumpikin yhtyeineen, sekä Pekko Käppi ja Sibeliusopiston opettaja Anita Aronen. Lähempää Lempäälää tulevat Outi ja Ismaila Sane (Senfi), Debra Gomez-Tapio ja Serenadikuoro, Tuuli Talvitien luotsaamat suzukisoittajat, Lempäälän pelimannit, Koirasen perheyhtye ja pirkkalalaiset Nuolipelimannit.

Levyllä soittaa lisäksi mm. Suomen ainoa ammattilaiskansanmusiikkiyhtye Tallari, taiteilijaprofessori Maria Kalaniemi, suomenruotsalaisen kansanmusiikin lippulaiva Marianne Maans ja maailmankuulu hanuristi Kimmo Pohjonen sekä varsovalainen huippuyhtye Svoja Droga ja petroskoilainen Sattuma. Silloinen pelimannikillan puheenjohtaja Timo Hukkanen ja vaimonsa Riitta Korhonen tarjoutuivat huolehtimaan aineiston levyille saamisesta.

Suuri rakkaus kansanmusiikkiin

Juho rakasti kansanmusiikkia ja jamit eli spontaani yhteissoitto sen osana oli-

vat erittäin tärkeä elementti. Konsertin jälkeen - näin suomalaisena puskasoittovuonna - on tarkoitus saada aikaiseksi elämykselliset yhteisjamit. Yleisö voi hyvällä omallatunnolla ottaa mukana kulkevat soittimet mukaan.

Halukkaat voivat hankkia paketin levy+kirja+konsertti hintaan 50 €. Konserttiohjelmasta veloitamme 10 €/hlö järjestelykulujen peittämiseksi. Etukäteen ilmoittautuvat ryhmät pääsevät vitosella nuppia kohti. Varusmiehet, vammaiset, opiskelijat, alle 16-vuotiaat samoin 5 €. Ja levyn etukäteen varanneet niin ikään 5 €.

Varaukset ja tiedustelut
sirpa.koiranen@uwasa.fi,
antti.koiranen@uta.fi
topkoi@gmail.com .

Meille voi myös soittaa puh. 040-509 7437 (Siru), 040-551 4137 (Antti), 040-544 0457 (Topi). Jos olemme varattuina tai kiireisiä, jättäkää viestiä. Soitamme takaisin noin viikon sisällä.

Majoituksista ja ruokailuista löydät tietoa osoitteesta www.lempaala.fi. Ja naapurikunnatkin ovat lähellä!

Soitellaan kansanmusiikkia ja soitellaan muutenkin!

Siru Koiranen

Sakkolalaiset, lyökää kaksi porsasta yhdellä iskulla!
Sakkola-museo auki
Juhon levynjulkistamisen konserttipäivänä klo 14 - 16.30.

Juhon levyllä mukana

Mukana Juhon levyllä: Alina, Esko ja Antti Järvelä, Anita Aronen, Arto Järvelä, Bill Hota & The Pulvers, Debra Gomez-Tapio, Harry Wessmanin yhtye, Heikki Lahden trio, Kimmo Pohjonen, Koirasen perheyhtye, Kyläpelimannit, Lempäälä duo, Lempäälän pelimannit, Maria Kalaniemi, Marianne Maans, Niinirannan pelimannit, Nuolipelimannit, Pekko Käppi, Rieväkylän Poijat ja Tuula, Rymäkkä, Sattuma, Senfi, Serenadikuoro, Svoja Droga, Tallari, Tampio, Tuuli Talvitie, Hannu Kella ja Suzuki-ryhmä, Vissinki, Väkkärä.

Levyn hinta tulee olemaan normaalin tupla-CD:n hintainen, 25 €. Levyn tuotto menee Juho-Antti Koirasen muistorahastoon, josta jaetaan kannustusstipendejä nuorille musiikin tekijöille ja -taitajille. Rahaston kartuttamiseksi on vielä jonkun verran jäljellä kirjaa Siru Koiranen: Vesseli ja amputoitu perhe (25 €).

Karjalaista

taitureutta tämänkin

Kesällä 5.6. - 13.8. oli Tikkurilan kirjastossa kalligrafia- ja tekstäustöidennäyttely. Näytteilleasettaja oli Mirja Antila o.s. Rytty. Mirjan isä on Aarre Rytty Sakkolan Hovinkylästä. Aarren vanhemmat ovat Hellin Rytty o.s. Naskali Sakkolan Ojaniemestä ja Kaino Rytty Sakkolan Hovinkylästä.

Näytteillä oli runsaasti monipuolisia töitä kunniakirjoista adresseihin. Joukossa oli myös omistuskirjoituksia mm. kuningas Kustaa XVI Adolffille ja presidentti Tarja Haloselle. Näyttelyä elävöittämään oli Mirja asettanut myös taulujaan, vesiväritöitä ja grafiikkaa. Vantaan Sanomien haastattelussa Mirja kertoo harrastaneensa tekstäustöitä jo 24 vuotta ja toteaa mm., että "käsillä tekemisen riemu pitää pintansa vielä tänäkin päivänä, vaikka tietokoneella voikin tehdä vaikka mitä". Toiminimi Mirja Antila on muutaman vuoden vanha. Muistan Yrjö-veljeni maininneen muistopuheessa isälle hänen kätevyystään kertoessaan mm. kuinka "käsi totteli silmää". Tuo saman totesin Mirjan taidokkaita töitä ihaillessani.

Ritva Laaksonen
o.s. Rytty, kummitäti

Kädentaitaja Mirja Antila.

Kotiseutua GPS:n ja kartan avulla tutkailleen

Kotiseutumatkailu evakkojen, heidän lastensa ja vunukkojen kanssa on kasvanut vuosi vuodelta. Yhä useammin matkaa tehdään jo ilman Karjalassa syntyneitä esivanhempia. Monet uskaltavat myös omiin omaan kulkuneuvoonsa tukeutuen vanhempiensa synnyinseuduille.

Miten varmistaa, että oikeat pihapiirit ja kivijalat löytyvät. Usein edessä ovat lohduttomat metsä- ja peltoaukeamat, ei talontaloa, ei mitään kiinnekohtaa esipolvien pihapiireihin, ei kivijalkoja tai omenapuita ja ruusupensaita. Mistä löydän kotipaikan, vanhempieni pihapiirin, isovanhempieni kotiseudun? Näin varmaan moni ensikertalainen – ja useamman matkankin kokenut hokee mielessään. Onnellisia tässä kohden saavat olla he, joiden talot tai ainakin kivijalat ja pihapiirit ovat tallella. Silloin löytäminen on helpompaa. Vastassa saattaa ollamyös ystävällinen uusi isäntäperhe ja pitkä ystävyysuhde.

Vanhat ja nykyiset kartat

Karttoja ihmiskunta on tuottanut vuosisatojen ajan Karjalan kannakselta. Metsäpirtin alueeltakin laadittiin 1930-luvulla tarkat kartat, joista tarkimmat topografikartat ovat laaditut 1:20000 mittakaavassa ja ovat kooltaan 10 km * 10 km. Nämä kartat perustuvat 1930-alun ilmakuvauksiin. Karttoja on edelleen saatavilla. Tietokoneen kanssa aikaa viettävälle ne löytyvät myös CD-rompuilta ja internetistä. Näissä kartoissa on kaiken muun tiedon lisäksi merkitty myös talot ja muut rakennukset.

Venäläiset ovat julkaisseet lukuisia karttoja nykypäivän Kannaksesta (esim. [http://around.spb.ru/maps/kannas\(kannas.php\)](http://around.spb.ru/maps/kannas(kannas.php))). Osassa karttoja on myös suomenkieliset nimet. Vertaamalla 1930-luvun peruskarttoja näiden uusiin karttoihin, voidaan suurinpiirtein paikantaa entinen pihapiiri nykykarttaan sijoitettuna. Tämä auttaa matkailijaa, kun joutuu suunnistamaan nykyolosuhteiden puitteissa. Tarkkana

toki täytyy olla, että osaa siirtää kohteensa uuteen karttaan. Mittakaavat ja projektiot poikkeavat usein toisistaan.

GPS paikannuksen apuna

GPS eli maailmanlaajuinen paikannusjärjestelmä (global positioning system) tarjoaa erinomaisen avun myös pakkoluovutettujen Kannaksen kotiseutujen kohteiden etsintään. Nämä laitteet, joita on tarjolla monenlaisen käyttöön, pystyvät parhaimmillaan paikantamaan muutaman metrin tarkkuudella. Jos laitteeseen onnistuu saamaan vanhan topografikartan (edellä mainitun 1930-luvun peruskartan), on laitteen käyttäjä kaiken aikaa tietoinen omasta sijainnistaan. Merkkaamalla etukäteen halutut kohteet laitteeseen, onnistuu kotitalon paikan löytäminen vaikeuksitta. Yksinkertaisesti vain kuljetaan kohti asetettua rastipistettä. Jos kyseiseltä alueelta ei saa karttaa itse GPS-laitteeseen, on mahdollista etukäteen kotiloissa poimia vanhoista kartoista kotitalojen koordinaatit ja merkitä kyseiset tiedot GPS-laitteeseen rastipisteiksi. Jos tämän työn onnistuu tekemään virheettösti, on jälleen kotitalon paikan etsintä helppoa, kuljetaan jälleen GPS:n avulla kohti kyseisiä rasteja. Rastin kohdalla voidaan sitten vain todeta: tässä esipolvet ovat asuneet. Yksi tapa saada lisää varmuutta paikannukseen paikan päällä on etsiä varmat kiintopisteet ja merkitä ne paikan päällä kohteiksi. Sitten vain katsotaan kartasta etäisyys ja suunta haluttuun pisteeseen ja kuljetaan GPS:n avulla kohti kyseistä pistettä. Käytäntö tekee tässäkin käyttäjästä mestarin.

Esimerkki Metsäpirtin matkalta 30.06.-02.07.2006

Kävin Kuoppa-sukuseuran edustajien kanssa Metsäpirtissä pitäjäjuhlita vietämässä. Otin tuttuun tyyliin mukaan Magellan-merkkisen GPS-laitteen ja kannettavan tietokoneen. Tietokoneeseen olin tallentanut vuosien varrella

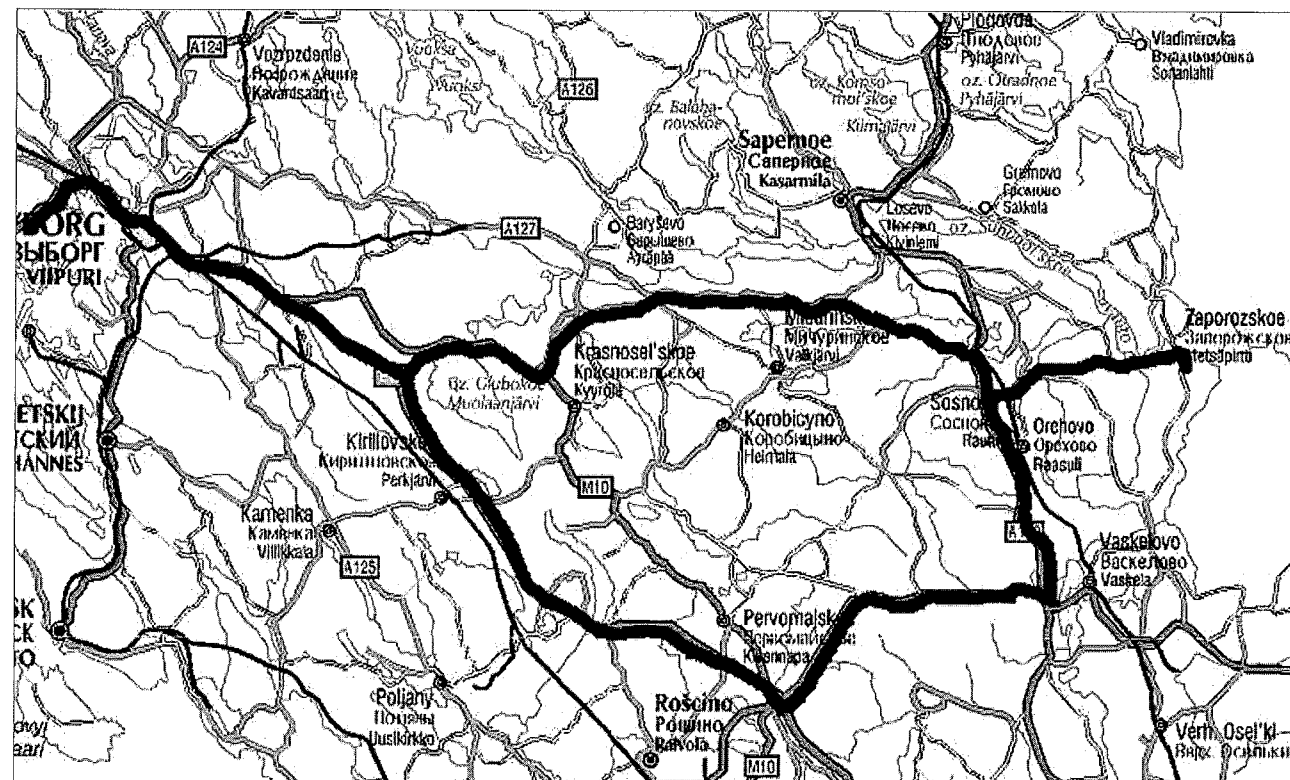
paljon erilaista karttamateriaalia, mm. edellä mainitut topografikartat ja nykypäivän venäläisiä karttoja. Karttoihin olin merkannut mm kaikki Metsäpirtin talot 1930-luvulta. Jokaisesta talosta oli siis tarkka sijaintitieto kommentteineen talon omistajista. Nämä olivat siis edellä mainittuja rastipisteitä. Liitin GPS-laitteen sarjavylyn avulla tietokoneeseen, jolloin GPS:n antama sijaintitieto oli suoraan luettavissa tietokoneen näytöltä. Ongelmana itselläni oli se, etten ollut onnistunut siirtämään vanhoja karttoja itse GPS-laitteeseen. Tästä syystä jouduin turvautumaan laitepariin. Lisäksi tarvitsin invertterin sähkön syöttöä varten.

Koko matkan ajan GPS tallensi tiedon kulkemamme reitin osalta. Oheisessa kuvassa paksu viiva kertoo kulkemamme matkan Viipurista Valkjärven kautta Raudun Igoraan (yöpymispaikka), sieltä Metsäpirttiin ja takaisin Igoraan ja paluupäivän matkan Kivennavan kautta takaisin Viipuriin.

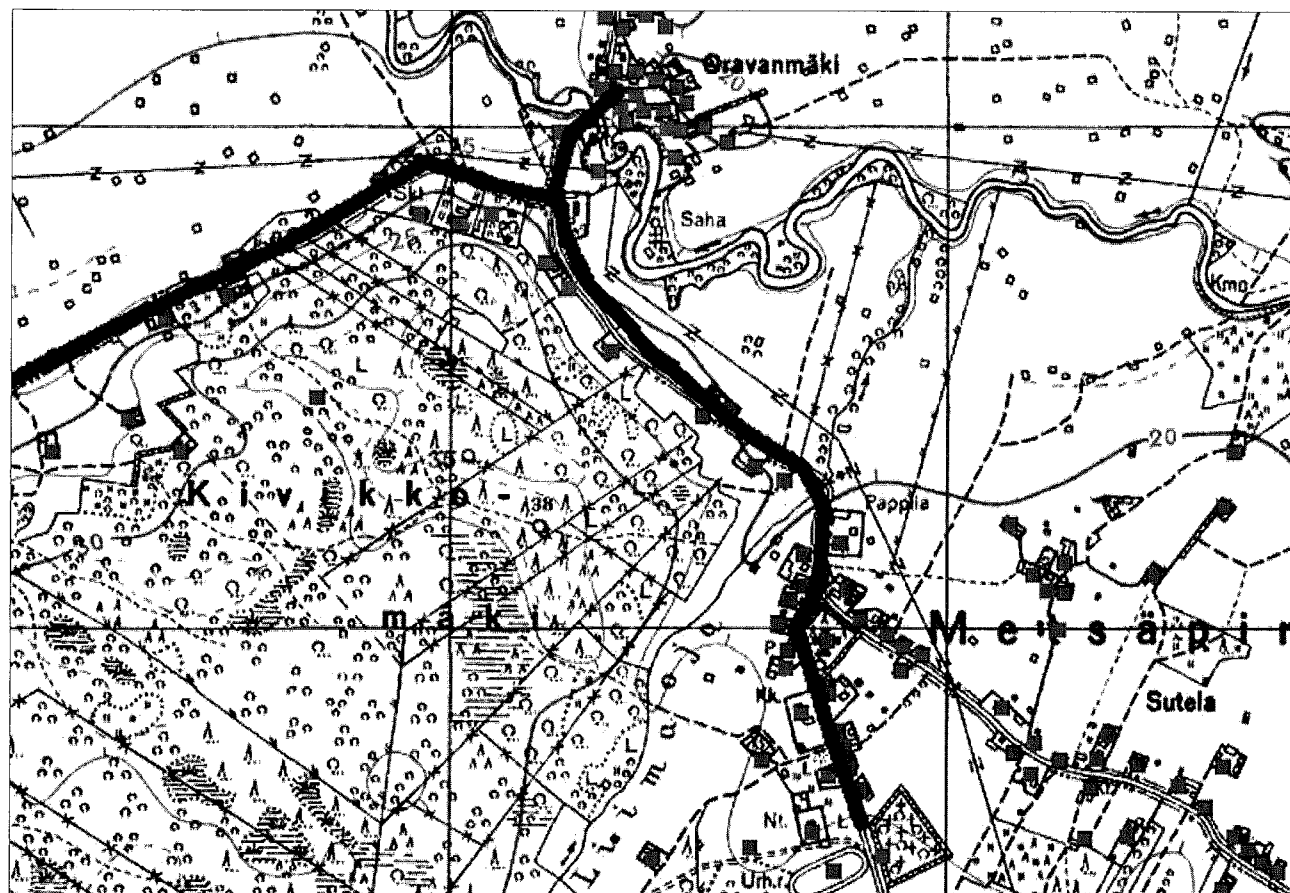
Pohjalla (kartta vierellä sivulla ylhäällä) on siis nykypäivän venäläinen maantiekartta. Kun tarkasti katsoo reitin pisteitä, voi havaita niiden sijoittuvan aavistuksen liian oikealle, mikä viitanee epätarkkuuteen kartan asemoinnissa. Koko matkan ajalta tallennettuja reittipisteitä kertyi runsaat 600. Jokaisessa pisteessä on tarkka kelloaika, kulkunopeus, kyseisen paikan koordinaatit ja korkeustieto. Näin jällenpäin kyseistä tiedostoa voi käyttää apuna matkakertomuksen laadinnassa.

Vieressä olevassa toisessa kartassa on esitetty juhlapäivän (01.07.2006) kulkureitti. Tässä karttapohjana on käytetty 1930-luvun peruskarttaa.

Kartasta näkyvät juhlapaikat (Kosela, Metsäpirtin kirkko ja uusi hautausmaa), kuljettu matkareitti (Vorken rannassa ja Viisjoella käynnit on suodatettu pois). Lisäksi kartassa näkyvät neliöinä 1930-luvun talot. Kun tarkasti katsoo karttaa, havaitsee GPS:n antaman ajouran poikkeavan hieman vanhasta

Karttojen selitykset löytyvät oheisesta jutusta.

tiestä Koselasta Metsäpirtin kirkolle mentäessä. Kyseessä saattaa olla GPS:n

antama epätarkka sijainti.

Alla olevaan taulukkoon on kerätty

eräitä reittipisteitä. Siitä havaitaan matkan eteneminen.

Matkan aikaisia reittipisteitä

päivä ja kello	koordinaatit N, E)	korkeus	nopeus	paikan selite
30.06.2006				
8:57:35	N60°36.102'	E27°50.380'	26 m	2 km/h
14:12:11	N60°36.137'	E28°00.306'	26 m	28 km/h
14:54:27	N60°43.820'	E28°41.931'	4 m	47 km/h
15:45:06	N60°34.590'	E29°11.607'	19 m	38 km/h
16:07:10	N60°37.380'	E29°30.219'	21 m	0 km/h
17:35:10	N60°30.826'	E30°12.506'	198 m	2 km/h
01.07.2006				
06:03:28	N60°30.843'	E30°12.162'	198 m	46 km/h
06:12:39	N60°33.401'	E30°15.179'	60 m	28 km/h
06:23:58	N60°33.859'	E30°27.279'	43 m	72 km/h
06:26:54	N60°34.227'	E30°30.685'	17 m	39 km/h
06:28:14	N60°33.756'	E30°31.211'	18 m	0 km/h
07:35:10	N60°33.547'	E30°31.350'	21 m	0 km/h
08:31:12	N60°34.337'	E30°30.819'	11 m	0 km/h
02.07.2006				
06:16:45	N60°30.843'	E30°12.162'	198 m	0 km/h
06:50:54	N60°22.309'	E30°16.501'	57 m	53 km/h
07:01:18	N60°22.750'	E30°06.011'	168 m	2 km/h
07:42:00	N60°18.485'	E29°47.293'	77 m	93 km/h
08:21:44	N60°34.448'	E29°11.814'	21 m	73 km/h
08:57:06	N60°42.784'	E28°44.212'	8 m	6 km/h
Huom. Kello tarkoittaa Greenwitschin aikaa. Suomessa siihen tulee lisätä 2 tuntia, Venäjällä 3 tuntia.				

Kartan mukaan automme kulttuuritalon paikalla oli pysäköity Maria Oravan os Kyllästinen (talo 1003) talon kohdalle. Kartalta voidaan myös havaita, että etäisyys kulttuuritalolta lahjoitusmaatalonpoikain muistomerkillä on 1110 m ja täältä hautausmaan muistomerkeille 490 m. Esimerkin vuoksi todetaan myös seuraavien rakennusten koordinaatit:

talo 2001	Kirkko	(N60°33.75', E30°31.27') eli	(6716977, 528746)
talo 2055	Pappila	(N60°33.85', E30°31.30') eli	(6717168, 528773)

Tässä esimerkissä ei varsinaisesti esitetty entisten kotitalojen etsintää.

Tietokoneen käyttö ja sen näytön liittäminen vaikkapa bussin videonäyttöön tarjoaa kotiseutumatkailijoille oivan menetelmän tiedostaa kulloinkin oma sijainti.

Se mahdollistaa myös etukäteen valmistettavan kotiseuturetken kuvaamisen

siten, että matkan aikana voidaan tarvittaessa selostusta kuunnella suoraan tietokoneen ja GPS:n paikannustiedon ohjaamana.

Sovellusten tuottamisessa kannattaa jälleen katseet suunnata nuoriin, jotka taitavat tekniikan salat.

Samalla heidän kiinnostuksensa juuriin saattaa herätä.

Itse käyttämäni ohjelmistopakettia voi kysellä osoitteesta:

kalevi.hyytia@met sapirtti.net.

Metsäpirtin talothan löytyvät osoitteesta: www.metsapirtti.net

Kalevi Hyytiä

Tilaa Suvannon Seutu - omaksi lukemiseksi tai lahjaksi!

Kahdeksan kertaa vuodessa asiaa Sakkolasta, Metsäpirtistä, Vuokselasta - ja Karjalasta kajahtaa!

Tilaukset, tiedustelut puh. 040 730 2622

Ajatuksia Metsäpirtti Seuran toiminnasta

Takana on jälleen vuosittain pidettävä Metsäpirtin pitäjäjuhla. Juhlapaikkana oli entinen kotiseutu, sen kirkonkylä ja pitäjän toiminnallinen keskus, Kosela. Juhlan puitteet olivat upeat. Sää suosi meitä. Aurinko porotti miltei pilvettömältä taivaalta.

Nykyinen Zaporozshkojen johto oli osaltaan valmistanut puitteet onnistuneelle juhlahetkelle. Kunnanjohtaja ja kunnanvaltuuston puheenjohtaja taustavoimien olivat läsnä juhlan eri käänteissä. Kulttuuritalo oli käytettävissämme. Ohjelmaa oli omasta takaa ja nykyisen väestön esittämänä. Vorken rannassa kisailtiin yhdessä. Ja illaksi ja yöksi siirryimme Raudun puolelle Igoran uuteen hotelli- ja lasketteluympäristöön, josta oli mahtava näköala kotikyliimme Metsäpirtissä. Kiitokset vielä kerran kaikille järjestelyissä mukana olleille ja juhliin osallistuneille. Teidän ansiostanne saimme viettää muistorikkaan juhlahetken.

Olemme saaneet nauttia juhlien jälkeen mahtavasta kesästä täällä tynkä-Suomessa. Itsekin olen ruskettunut entiseen malliin, vaikka aika tahtoo kulua kohdallani vain tämän tietokoneen äärellä.

Oma henkilökohtainen haave on edelleenkin, että runsaat 60 vuotta sitten menetetty kotiseutu olisi jonakin päivänä hallinnassamme. Maailma muuttuu, tietoyhteiskunnan mukana kanssakäyminen koko maailman kesken tiivistyy. Jospa Euroopan Unioninkin alkuperäiset tavoitteet ihmisten ja materiaalin vapaasta liikkumisesta yli rajojen toteutuisivat myös pakkoluovutetun Karjalamme osalta. Silloin entinen kotiseutumme voisi toimia halukkaiden osalta tulevana elinympäristönä, toisille kesänviettopaikkana ja kenties useimmille vain helposti saavutettuna retkikohteena.

Kesken juhlien minusta tuli äijä ja vaimostani Pirkosta mummo keskimmäisen tyttärempä Eijan synnyttäessä poikalapsen, ensimmäisen vunutukamme. Tuolloin tunsin siirtyneeni elinkaaressa seuraavaan vaiheeseen, jota tässä muuttaman viikon olen opetellut. Ehkäpä tänä jaksona saavutan unelmani ja pystyn hankkimaan jollain tavalla tukikohdan Metsäpirtistä, Laatokan tuntumasta, esipolvieni elinympäristöstä. Ehkäpä jonakin päivänä voin osallistua Metsäpirtin pitäjäjuhliin kotoa käsin, ja tarjota majapaikan evakkomatkalla yhä eläville tuttaville.

Olen vuosien varrella keskustellut eri tahojen kanssa Metsäpirtti Seuran toiminnasta. Olen saanut kuulla kehumisia ja moitteita. Palaute on aina tärkeää. Ilman sitä ei tiedä, onko suunta oikea jäsenistön mielestä. Pitäjäjuhlissa otin esiin historiamme, mutta samalla tarkastelin tulevaisuuden mahdollisuuksia. Tätä tulevaisuutta pohdimme myös yhdessä nykyisen Zaporozshkojen johdon kanssa. He odottavat meidän käyvän kotiseudullamme. He etsivät mahdollisuuksia parantaa palvelukykyään kotiseutumatkailun edistämiseksi. He tuntevat menneisyyden. Hekin suuntaavat katseensa tulevaisuuteen.

Metsäpirtti Seura edustaa nykyään Karjalan Liiton organisaatiossa entistä Metsäpirttiä pitäjäseuran tasolla. Seuran taustalla toiminnallisesti on yli 30 vuotta sitten perustettu pääkaupunkiseudun metsäpirttiläisille tarkoitettu kerho, joka kokoontui kuukausittain yhteisiin tarinailtoihin muistelemaan menneitä ja keskustelemaan ajankohtaisista asioista. Metsäpirtti Seurassa toimii erillinen Metsäpirttijärjestö-toimikunta, johon jokainen metsäpirttiläinen seura voi

nimetä jäsenensä. Tämän toimikunnan tehtävänä on siis edistää eri seurojen yhteistoimintaa ja suunnitella ja toteuttaa koko entistä Metsäpirttiä koskevia toimintoja, kuten pitäjäjuhlia, peirnetoimintaa ja kirjallisuuden tuottamista. Yhteisinä tiedotuskanavina ovat toimineet internet-palvelu osoitteessa www.metsapirtti.net ja Sakkola-Säätiön julkaisema Suvannon Seutu-lehti.

Metsäpirtti Seuran jäsenmäärä on tällä hetkellä noin 130, mitä on pidettävä hyvänä saavutuksena. Tarinailloissa, jotka yhä edelleen ovat päätoimintamuoto, osallistujien määrä on vaihdellut 20 -30 hengen tietämissä. Hyvä näin, mutta tässä kohden tilat Karjala-talolla tarjoaisivat vapaita paikkoja myös uusille osallistujille. Seuramme on viime vuosina järjestämään myös laajemmalle osallistujajoukolle sopivia tapahtumia. Näihin onkin saatu mukavasti uusia osallistujia, useimmat heistä ovat tuki tulleet kauempaa toisista metsäpirttiläisistä järjestöistä, tavallaan vierailijoina. Tästä on hyvä jatkaa.

Uusia tekijöitä kaivataan!

Mutta itse toiminnan suunnitteleminen ja toteuttamiseen Metsäpirtti Seura kaipaa uusia voimia. Sinä, joka haluat antaa osaamisesi ja osan vapaa-ajastasi yhteisten asioiden edistämiseen, ota empimättä yhteys allekirjoittaneeseen. Katsotaan yhdessä, missä voisit toimintaamme tukea. Olemme avoimia ottamaan apusi vastaan. Uskon, että löydämme sinulle mukavia ja haastavia talkootehtäviä.

Kalevi Hyytiä
kalevi.hyytia@met sapirtti.net

Pitäjämme internetissä

www.sakkola.fi

www.metsapirtti.net

www.vuoksela-seura.fi

Kansalaisova 17-18 aikua paljo meikii kyläs ja vissii joka puolel näikii tekkiit, jot toine velj läks punasii puolel ja toine velj män valkosii puolel. Rauvu asemal ol rytäkkyä paljokii. Rata kahe puole siin ol metsiä. Punaset olliit piässeet sijottumua siihe metsäsel asemaseuvul ja sovasha se on nii, jot aukialt päi on paha karkottua toista poikkie.

Mie en tult itse sovas olemua. Mie olin siihe aikua nii jalato mies, jot mie en piäst oikei mihikiä ja mie olin siel kot-rintamal. Mut sit käi nii, jot komendantti Tahvo Peltonen laitto miul sanan, jot nyt tänä iltan siu pittää männä Pietarii. Vä-näjält on tult Parviaiseks sanottu mies, joka nyt tahto piästä Pietarii. Hiä siinä

välillä kulk niitä asjoi selvittämäs.

Mie koitin pijellä puolijain, jot ei miust uo mänijäks, enkä mie lähe, ja onha sin mänijöitä. Mut se Tahvo sano, jot ei sin nii sopivii toisii mänijöi ole häne tietäkie. Siun sin on mäntävä, sie ko tiijet ne tiet siint raja ylitse. Eihä siin mikä auttant muuta ko lähtii. Aluks myö mäntii metsii myöte ja Venäjä puolel sit teitä myöte. Hyvästhä myö piästiin Pietarii Suomen asemal ja Parviainen käi miulta kyytist poikkie. Siel hiä sano miul, jot "Miä sie nyt tuon." Se ol niiku sainoitalo. "Syötä hevosta, syö itse ja uot siin yötä. Älä paljo selitä, jos jokkuu kyssyy, mil asjoil sie uot. Jos sattuu tunnetui miehii nii sano, jot sie läksit oikei hevose kans. Mitä sie oisit hevosest sin heittänt." Siihe aikua Pietaris ol paljo suomelaisii, jotka olliit lähteniet sitä sottua karkuu, ko olliit toisemielisii.

Viel sovittii, jot hiä huomen siihe ja siihe aikua tulloo takasii junal. Miu pit olla siin samas paikas, mut ko hiä tul-

loo junast poikkie, nii miun ei pijä olla häntä tuntevinnaa, tietävinnaa mittää hänest. "Aja sie sit hevose kans tuon ja hiä kävelyö jalkasii. Vast sit ko ollua piästy täst huhupaikast, nii sit yhtytään. Sit hiä käyp rekkie ja lähetiä parves kulkemia." Hyvästhä se asja män ja myö tultii takasii.

Tiäkö onnestu näi hyväst tiä reisu, nii se komendantti miäräskii, jot siel on liikuttava enemäkkii ja usjemma hevose keral. Kerrakii tultii takasii neljä hevose kans sielt mere jaitse ja kaikil ol suuret tavarakuormat. Kel hiä ol ammuksii, kel ol kivarloi ja sit näitä pienempii ampu-mapelilöi. Sellasta tavaraa sielt viättii.

Siit eivät paljo meijä hommasta tietä-niet, tai siit miksei minnuu rintamal vie-ty, mut kylhä se komendantti sen ties, jot mitä siin tehtii. Arkoii reissui nuo olliit, mut hyvihä ne männiit. Ois siin taitant henk männä, jos niil matkoit oisiit venä-läist tavanniet. Se ol se sota aika tällaista miulla, jot mie en rintamal olt.

Taas Suomi esillä

Sanomalehden sivulla brittiläi-nen professori David Kirby ti-littää ajatuksiaan. Hänen viestinsä on, että Suomi on pieni maa, jossa halutaan uskoa, että suomenkieli on vaikeasti opittava. Tämä ei hänen mielestään oike-astaaan ole totta, vaan ruotsikin on vaikeampaa!

Mutta hänestä Suomen historia on kiehtova. Kirby on kirjoittanut teok-sen A Concise History of Finland eli suppea Suomen historia (362 sivua). Hänen mielipiteensä meistä ovat vir-kistävän mielenkiintoisia vaikkakaan eivät juurikaan hätkähdyttäviä.

Todellista johtamisen paloa hän näkee vain Urho Kekkossessa ja Väinö Tannerissa. Eivätkä naiset ole hänestä erityisen emansipoituneita. Jopa akateemisessa maailmassa naiset usein sen sijaan että osallistuisivat tasavertaisina keskusteluun tyyty-vät vapaaehtoisesti kahvinkeittäjän rooliin.

Annamari Sipilän kirjoittamas-sa artikkelissa Kirby toteaa, että

suomalaisesta politikoinnista puuttuu hyökkäävä nationalismi. Karjalaankin kaivataan vain tunnetasolla.

Kirby ei usko, että suomalaiset pystyi-sivät suhtautumaan venäläisiin normaalisti vielä pitkiin aikoihin. Suomalaisilla on taipumus liioitella Venäjään liittyviä uhkia kuten rikollisuutta ja aidsia, Kirby väittää.

Tutkijana hän näkee Suomen historias-sa uhman ja kuuliaisuuden vaihtelua.

On mietityttänyt kovasti tämä juupas-eipäs tyyppinen Karjala-keskustelu, jota välistä jopa niska punaisena käydään. Voiko Karjalasta keskustella siten, että pysytään asiassa ja pyritään löytämään yhdessä todellinen ratkaisu? No tuskin ainakaan näillä näkymin.

Jos minulta kysyttäisiin haluanko Karjalan takaisin, niin tunnepohjalta-han se olisi suurin kirjaimin KYLLÄ! Mutta mitä sitten? Mitä se minulle oikeastaan merkitsisi? Vaikka se tapah-tuisi jo tänään, niin en usko, että minun aikanani Metsäpirtti ehtisi harpata sel-

laisten palvelujen tasolle, että ikään-tyvä ihminen olisi valmis vaihtamaan kaupunkilähiön mukavuudet entisiin kotikunnaisiin muuta kuin mukavan lomailun merkeissä, niin kauan kuin kunto sen sallii. Ja tähän on jo nyt täysin mahdollista.

Jotta tunnepohjainen toive toteutuisi, niin Karjalasta pitäisi tulla Venäjälle niin turha maankolkka, että sillä ei olisi valtakunnan päättäjien kannalta mitään arvoa, vaan se olisi pikemmin-kin kiusankappale.

Jotta taas Suomen politikoi-jia ja päättäjiä alkaisi meidän koti-Karja-lamme kiinnostaa, siitä pitäisi löytyä sellaisia uusia arvoja, jotka saisivat investoijat ja yrittäjät sankoin joukoin liikkeelle. Lisäksi kahden puolen rajaa näiden asennemuutosten tulisi tapahtua yht'aikaa, jotta kumpikin osapuoli katsoisi hyötyvänsä ratkai-susta ja olisi siihen valmis.

Aika mahdoton yhtälö, sanoisin. Mutta jos ei ole haaveita, niin mitä odottaa tulevaisuudelta...

Ilmi Pesonen

Perinneruuat ja sanarieska maistuivat vaskeloisten sukujuhlassa

Iloinen yhdessäolo ja herkullisista vaskeloisista perinneruuista koos-tunut pitopöytä höystivät Vaskelan Sukuseuran sukujuhlaa ja vuosikoko-usta 12.8.2006 Maskun Maskutalossa. Juhljoita oli runsaat puolisataa. Seuran Perinneruokatoimikunnan vetäjä Helga Mattila oli opastanut Maskun Karjalaisten perinneruokaryhmän huippusuorituksiin. Helga oli leiponut maistuvaiset puolpie-laat omakätisesti.

Musiikillista nautintoa tarjonneet, pia-noa ja klarinettia soittanut vaskisukuinen Pauliina Mäenpää ja ystävättärensä, kla-rinetisti Jessi Palovaara olivat saapuneet tilaisuuteen Seinäjoelta.

Runonlaulaja "Riisnieme Anti" tyttä-rentyär Maire Saarinen esitti Larin Pa-raskelta, Riisnieme Antilta, Larin Natilta, Painokankaan Katariinalta, Kaihoniemen Olgalta ja eräiltä muilta vaskeloisilta tallennettuja virsiä eli kalevalaisia kan-sanrunoja.

Vuosikokouksen puheenjohtajana toimi Mauno Vaski ja sihteerinä Kaisa Nuora-mo. Tilinpäätösasiakirjat ja toimintasuun-nitelma hyväksyttiin ja vastuuvapaudet myönnettiin yksimielisesti.

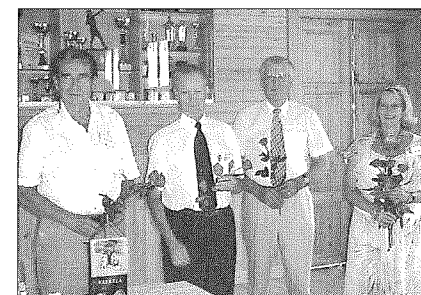
Sukuseuran hallitus uusiutui ja nuo-rentui merkittävästi. Hallituksen puheen-johtajana eli sukuvanhimpana toiminut, Vaski-nimen Suomen sukunimirekisteriin palauttanut Mauno Vaski katsoi, että vetovastuu yhteensä liki tuhat sivua käsittävien kolmen sukukirjan tekemi-sessä, Metsäpirtin Vaskelan kalevalaisten runonlaulajien ja tietäjien muistomerkkin toteuttamisessa sekä mm. sukuvaakunan

ja sukuseuran kotisivujen aikaansaamisssa on sellainen kuuden vuoden urakka, jonka jälkeen voi hellittää. Myös terveydelliset syyt painoivat eropäätöksessä.

Hallituksen jättivät henkilökohtaisista syistä lisäksi kuusi vuotta jäsenenä vaikuttanut Jaakko Koskivaara, jonka arkistolöytöjä ovat kaikki sukukirjojen historialliset kartat ja monet muut lähde-aineistot, viisi vuotta sihteerirahaston-hoitajan tehtäviä ansiokkaasti hoitanut Kaisa Nuoramio sekä kolme vuotta ollut Aulis Koppanen.

Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Yrjö Koskinen ja hallituksen muiksi uusiksi jäseniksi Marja-Leena Suilamo, Pentti Kaihoniemi ja Aarni Lahtinen. Vanhoina jäsenenä hallitukseen kuuluvat Jorma Jä-ske, Leila Holvisto, Väinö Laurila, Maire Saarinen ja Helga Mattila.

Maire Saarinen

Kuvassa ansioistaan kukitettut, sukuseuran rivijäseniksi jättäytyneet Mauno Vaski, Jaakko Koskivaara, Aulis Koppanen ja Kaisa Nuoramio.

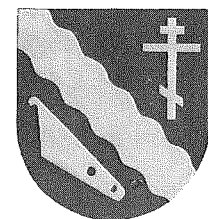
Vaskelan Sukuseuran sukuvaakuna

Vaskelan Sukuseura ry:n sukuvaaku-na on merkitty Suomen Heraldisen Seuran sukuvaakunarekisteriin 3.5.2006 numerolla 1364. Vaakunaselvityk-sessä on lyhyesti "Punaisella kilvellä aalto-koroinen palkki saatteenaan ortodoksinen risti ja palkittainen kannel, kaikki kultaa."

Risti kuvaa sekä uskonnollista perinnettä että elämää siunaavaa Jumalan armoa. Aalto-koroinen palkki symbolisoi niin Taipaleen-joessa olevan Vaskelankosken voimaa kuin kylän asujamiston ehtymätöntä runovirtaa. "Riisnieme Anti" sanoi:

"Tuuli toi miul sata sannua tuhat ilma tuuitteli, virret virtana tulliit sanat aaltaina ajoit."

Mauno Vaski

Seurakuulumiset Vuokselasta

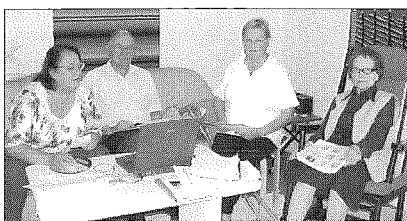
Seuran ulospäin suuntautuvat tapahtumat ovat ajoittuneet yleensä kevääseen ja kesään. Tänä vuonna vuosikokous, Vuoksela-juhla Hämeenlinnassa ja kotiseutumatka Vuokselaan ovat takanapäin. Tarjolla on ollut toki paljon muitakin tapahtumia, joissa myös vuokselalaisia on ollut mukana.

Seuratoiminnan kannalta lähikuukausien osalta painopiste on tekeillä olevan matrikkeliaineistomme saataminen julkaisukuntoon. Lopullisen sisällön rajaaminen ja kuva-aineistojen määrittämisessä ja tunnistamisessa tarvitaan apua myös kentältä.

Tietojen oikeellisuus pyritään varmistamaan ja vain varmuudella tunnistetut kuvat laitetaan teokseen. Jotta voidaan nopeasti antaa tieto tunnistetuista kuvista, ylläpidetään luetteloa nimistä. Tavoitteena on saada mahdollisimman paljon henkilökuvia, mutta sen toteutumisessa tarvitsemme kentän apua. Nimi- ja syntymäaikatiedon antamalla voi varmistaa, kuvatilanteen ja tarvittaessa toimittaa puuttuva kuva mukaan.

Vas. Kauko Hyvärinen, Tuula Nieminen ja Raija Paavilainen ovat miettimässä, onko kuvan henkilö Kuninkaanristin Karosia vai Noisniemen Komosia? Raija Paavilainen on kerännyt noin 650 Vuokselaan 1939–1944 henkikirjoilla olevien miesten kantakorttitietoja matrikkeliin.

Seuratoiminta on talkootyötä

Välittömien menojen kattamiseksi tulot hankitaan lähinnä tuotemyynnillä ja muilla satunnaisilla tuloilla.

Jäsenmaksukertymällä pyritään jä-

Matrikkeli sisältää talvi- ja jatkosotiin osallistuneiden miesten Sota-arkistossa säilytettäviä ns. kantakorttitietoja. Tarkoitus on liittää henkilötietoihin kuva, jos sellainen on käytettävissä. Kuvia on entuudestaan olemassa seuran arkistossa ja myös viime aikoina kuvia on saatu lisää matrikkeliä varten. Kuvat on tallennettu sähköiseen muotoon, jolloin niiden tunnistaminen on helpompaa esittää tarkistuspalaverissa. Kuvassa vas. Tuula Nieminen esittelee skannamiaan kuvia Veikko Juvoselle, Laila Saariolle ja Hellin Jokiselle.

Pohdiskelua ja ajatuksia syksyn saapuessa

Lämmin kuuma kesä on takanapäin, yöt ovat tummuneet ja syksyn merkit ovat kaikkialla nähtävissä. Mitä sitten mennyt kesä on antanut itse kullekin? Ovatko suunnitelmat toteutuneet vai tuliko jotakin yllättävää vastaan. Näiden kysymysten parissa olen itse tyköneni pohdiskellut asioita.

Olen luonteeltani yleensä optimisti ja toisinaan ajatukseni liittävät maata viistäen, ehkä toisinaan vähän liiankin

lennokkaasti. Sattuneesta syystä olen koko kesän ollut ns. paikkasidonnainen ja minulta jäi väliin Kannaksen maisemien katselu itse paikoilta katsottuna ja tunnelman kokeminen. Samoin kotimaassa olevien tapahtumien osalta harvaan jäivät niissäkin käymiset. Sen sijaan olen syventynyt kammiossani sähköisen viestinnän tarjoamien palvelujen ja myös oman arkistoni tutkimisiin.

Yhtä asiaa olen ihmetellyt. Valtakunnan tason uutisoinneissa eri tiedotusvälineissä ei karjalaistapahtumista yleensä kovin paljon kerrota. Onko syy meissä itsessämme, emmekö hallitse viestinnän keinoja vai onko syyt Suomen korkeamman tahon suhtautumisesta karjalaisuuteen ja sen ohjaus yleiseen mielipiteeseen. Paikallislehdistön osalta tilanne on vähän lohdullisempi. Ilmeisesti eri paikkakunnilla karjalaisten sijoittumisen myötä on opittu elämään yhdessä muiden kanssa. Yli kuusi vuosikymmentä on ollut opettavaista molemmiin puolin.

Karjala-lehti on osaltaan toiminut hyvänä tiedotuskanavana. Jokaviikkoisena lehtenä se on odotettu ja luettu lehti erityisesti ikääntyneiden parissa. Toivoo sopii että yhä nuoremmat huomasivat lehden karjalaisen kulttuurin ja ajan-kohtaistapahtumiin liittyvien aiheiden antaman sisällön merkityksen.

Oma lukunsa on eri pitäjälehtien laaja kirjo esimerkkinä tämä Suvannon Seutu, Sakkolan, Metsäpirtin ja Vuokselan pitäjälehtenä julkaisijana Sakkola-Säätiö. Olemme Vuokselan osalta saaneet olla mukana muutaman vuoden ja palaute lehden sisällön osalta on ollut myönteistä. Yhdessä olemme keskustelleet vuosittain teemanumeroiden aiheista, lehden sisältöön tulleita palautteita ja ideoineet lehden kehittämiseen liittyviä asioita. Jatkuvuuden kannalta tärkeää olisi muistaa, että viestintä koskettaisi niin menneisyyttä, nykyisyyttä kuin lähitulevaisuutta kohdentuen eri ikäluokkiin. Nuorissa on myös meidän tulevaisuus.

Vuoksela-tuotteita tarjolla

Lahjoita omille lapsille ja lapsenlapsille omat julkaisut.

TUOTELUETTELO euroa/kpl + toimitusmaksu	
VUOKSELA-KIRJA (3. lisäpainos v. 2003) (Pitäjäshistoriikki s. 327)	25 e
VUOKSELAA KUVINA I – osa (n. 600 mustavalkoista kuvaa) s. 204	25
VUOKSELAA KUVINA II – osa (n. 800 mustavalkoista kuvaa) s. 224	25
ELÄMÄÄ VUOKSELASSA I – nide (henkilökohtaisia muistikuvia)	5
ELÄMÄÄ VUOKSELASSA II – nide (henkilökohtaisia muistikuvia)	5
ELÄMÄÄ VUOKSELASSA III – nide /henkilökohtaisia muistikuvia)	5
VUOKSELA VAAKUNA pöytästandardi	25
VUOKSELA - ennen ja nyt – VIDEO (kesto 1 h 25 min) käsikirjoitus ja ohjaus Paavo Liski	30
VUOKSELAN KYLÄT JA ASUKKAAT s. 304	15
Vuoden 1944 henkikirjojen mukaisesti perheet/jäsenet kylittäin VUOKSELAN PAIKANNIMISTÖ	15
Noin 750 numeroitua paikkaa kartalle (1:20 000) sijoitettuna. (Perheet ja yleisimmät tunnetut paikannimet)	
Tilanneajankohta on evakkoon lähtö kesäkuu 1944.	
Kirjat 9. ja 10. tukevat toisiaan. Erinomaiset lähde- ja sukututkimusaineistot.	
VUOKSELA-POSTIKORTTISARJA (8 erilaista korttia) 4 (sarja), 0,50 kpl	

TILAUKSET:

Laila Saario
p. 0400 – 5767 22
taistosaaario@netti.fi

Taisto Virkki
p. 040-586 0691
taisto.virkki@luukku.com

Lehteen tulevia aiheita ja tekstejä toivoin Vuokselan osalta saatavan lisäksi myös uusien kirjoittajien tekemänä. Nuoret osaisivat varmaan lähestyä omasta vinkkelistään kirjoituksilla, joissa olisi jotain karjalaisuuteen liittyvää ja muita nuoria kiinnostavia sisältöjä. Aihepiireinä voisi olla mm. musiikki, eri harrastukset, nuoruusmuistot vanhemmistaan tai isovanhemmistaan. Kun oikealla tavalla osattaisiin antaa heille mahdollisuus itsensä toteuttamiseen, voisi se olla eduksi meille kaikille.

Eri heimojen luonteenpiirteet poikkeavat toisistaan. Olen neljän vuosikymmenen aikana työskennellyt Hämeessä, Pohjanmaalla ja Turun saaristossa. Hämäläiset ja karjalaiset, jotka parhaiten tunnen, ovat luonteeltaan aika kaukana toisistaan kuten tiedetään. Karjalaisten vilkas luonne ja iloisuus heijastuu tapaamisissa. Tapahtumiin ei tulla viime tipassa, vaan aina varataan aikaa keskinäiseen kanssakäymisiin kuulumisten

kertomista varten. Syksyn aikana on erilaisia tarinailtoja kohdentuen eri teemoihin. Joskus olisi hyvä poiketa naapuripitäjienkin tapahtumiin. Sieltä voisi löytää vaikkapa sukulaisia. Suvannon seudun sukututkimuspiiri tekee erinomaista työtä tällä tutkimussaralla. Voisi olettaa, että omien juurien etsintä on se osa-alue, mikä jatkossa tulee kiinnostamaan sodan jälkeen syntyneitä ja heidän lapsiaan.

Eräs muu asia on myös mietittynyt; venäläisten tapa elää ja suhtautua yhteiseen omaisuuteen. Tällä tarkoitan heidän aiheuttamaa savustusoperaatiota, jonka hajuvaikutukset tuntuivat jopa Tampereella asti. Aikanaan ihmettelin esimerkiksi Vuokselaan metsissä kulkevia matalia oja. Se on venäläinen tapa pyrkiä rajaamaan mahdolliset maastopalot. Montakohan pikkunuotiota on viime kesän aikana ollut Kannaksella ja miten niitä on sammuteltu kunnolla, sopii kysyä!

Suvannon Seutulehteä koskeva palaveri pidettiin Lempäälässä 1.9.2006. Vas. eturivissä Ilmi Pesonen, Marjo Ristilä-Toikka ja Aila Alanen, takarivissä Hannu Turkkinen ja Taisto Virkki.

Uusin eväin loppuvuotta kohti. Lukijapalautetta otan mielelläni vastaan.

Taisto Virkki
taisto.virkki@luukku.com
p. 0400 – 5767 22

Kotiseutumatkalla Vuoksela, Noisniemi ja vähän muutakin

Kauniit venäläiset naiset, halpaa viinaa ja rilluttelua sukuni miespuolisten jäsenten kanssa. Tästähän ei siis ollut kysymys kun menimme veljeni, isäni ja isäni sedän kanssa kannaksella käymään. Tämä vielä kerran vaimolleni tiedoksi.

Vuoksela-seura järjesti kotiseutumatkan, johon isäni meidät houkutteli mukaan. Kokemus ei ollut minulle uusi, olinhan ollut käymässä seudulla jo 12 vuotta sitten, jolloin mukana oli isäni lisäksi myös nyt jo edesmennyt pappani. Päätin nyt lähteä uudelleen matkaan, kun käytännössä kaikki lähisukuni vanhemmat herrat olivat lähdössä mukaan (paitsi lähisukuni on siis pieni, minulla on myös lähitulevaisuudessa tulevan varhaisen varhaiskeski-ikä ikäkräsi!).

Lähdimme matkaan 28.7. perjantai-aamuna. Matka eteni mukavasti Venäjän tulliin asti, jossa vierähti kolmisen tuntia. Pelkkää kiusantekoa aina vaan, sanokaa minun sanoneen. Muolaan muistomerkkien ja paikallisen ”kauppa-auton” vierailun jälkeen pääsimme kuitenkin ajoissa majapaikkaamme, Sakkolaan ja Green Villageen. Olipa huikea ero Losevon ”hotelliin” 12 vuotta sitten! Uusi ja hieno mökkikylä kaikin mukavuuksin. Alue oli vahvasti aidattu, piikkilangat vielä aitojen päällä

ja ympärivuorokautinen vartiointi, etteivät pääse köyhät silmille hyppimään! Itseäni viehätti alueella oleva tasokas 18-reikäinen minigolfrata. Mainittakoon veljeni kiusaksi vielä tekemäni ”epävirallinen kenttäennätys” 69 lyöntiä... Mökkikylään kuului myös upea uimaranta, aidattu ja vartioitu sekin.

Hyvin nukutun yön ja reilun aamiaisen jälkeen pääsimme käsiksi itse asiaan. Kiviniemestä lähdimme paikallisilla takseilla kohti matkamme päämäärää, eli Vuoksela ja Noisniemen kylää. Etenimme aluksi osa porukasta Kontulassa pysähtyen Vuoksen kirkolle, joka oli, kuinkas muutenkaan, rapistunut entisestään. Samoin tie sinne oli aikamoisen huonossa kunnossa. Suosittu kuvauskohde kävijöillä oli kirkon vieressä oleva sankarihaudan muistomerkki, jonka Vuoksela-Seura oli pystyttänyt heti edellisen käyntini jälkeen, v. 1995.

Tiesittekö muuten, että Lada on loistava auto?

Ikinä emme olisi omalla japanilaisvalmisteisella autollani päässeet lähellekään kirkkoa, niin suuret montut tiessä oli. Ladalla matka taittui, vaikkakin hitaasti. Ja sinne mahtui takapenkille kolme raavasta miestä, tosin autoon pakkautuminen piti tehdä

”Ladalla matka taittui, vaikkakin hitaasti. Ja sinne mahtui takapenkille kolme raavasta miestä, tosin autoon pakkautuminen piti tehdä tietyssä järjestyksessä.”

tietyssä järjestyksessä, nojaillen välillä toiseen oveen ja välillä toiseen että ovet saatiin kiinni.

Kirkon jälkeen porukkamme hajaantui. Kahden auton voimin lähdimme etenemään kohti Noisniemeä. Tässä porukassa meitä oli paitsi Virkkejä, myös Heikkosia ja Liskejä. Jo Virkkilän kylän kohdalla oli minulle edellisestä kerrastani tuttu paikka, kummitätini Marjatan kotipaikka (Arvo ja Martta Virkin talo), mutta siihen ei ole ollut kiveä kiven päälle jäänyt sodan jälkeen. Virkkilästä ajoimme lähes kävelyvauhtia Päiväkiven kautta Noisniemeen. Kiittelimme sekä hiljaa että ääneen sitä, että kelit olivat viime aikoina olleet kuivia, muuten olisi saattanut jäädä tämä matka tekemättä. Päivä oli

Noisniemen lossiranta ja pikku-Vuoksen takana sijaitseva Räihärannan kylä. Entisistä lossirakenteista on jäljellä enää betonisia tukirakenteita rantapenkereissä.

muutenkin mitä parhain, sillä aurinko oli ystävällisesti pilvessä. Olisi nimittäin saattanut muuten tulla aika lämmin Ladan takapenkillä...

Noisniemessä yritimme ajaa vanhan pioneerileirin läpi. Tällä alueellahan sijaitsee mm. Noisniemen koulu. Alueen toisessa päässä oli kuitenkin lukittu portti ja jouduimme kääntymään takaisin. Leirin sisäänkäynnin kohdalla asusteli nainen koiransa kanssa, matkoppaan mukaan hän vuokraa alueelta tiloja. Melkoista sissihenkeä siellä yöpyminen osoittaa, sen verran huonokuntoisia rakennuksia alueella oli.

Pääsimme toista reittiä Noisniemen lossirantaan, jossa sijaitsi isäni isovanhempien Matti Virkin (siis Äijän, kuten niillä seuduin isoisää kutsuttiin) ja Ainon (o.s. Uosukainen) kotipaikka. Lauttatupa oli purettu, lossilaituri rikottu ja kasvusto todellakin rehotti. Paljon ehti 12 vuodessa maisema muuttua! Vanhaa kotimökkiä ei tahtonut tieltä edes näkyä, oli sentään vielä jotenkuten pystyssä. Paikkahan olisi hoidettuna sinänsä todella kaunis, ja paikalliset asukkaat olivatkin siellä päivää paistattelemassa. Saa nähdä milloin rikkaat aitaavat senkin alueen. Silloin paikkoja katsellaan piikkilanka-aidan takaa...

Lossirannasta lähdimme etenemään kohti Noisniemen hovia. Matkan varrella olivat pystyssä ainakin Lukaroisen ja Käpin talot. Pidemmän pysähdyksen teimme Johannes Virkin talon luona, joka moneen muuhun paikkaan verrattuna oli säilynyt yllättävän hyvässä kunnossa vaikkei siinä asutusta ole ollutkaan pitkiin aikoihin.

Johanneksen talon edessä oleva kuusiaita oli kasvanut todella kunnioitettaviin mittoihin. Johannes-sedän talon takana olevan Pekko-sedän talon paikalla olevan talon luokse emme tälläkään kertaa päässeet, pari vihasesti räksyttävää koiraa pitivät siitä huolen.

Etenimme Johanneksen talolta muutaman sata metriä eteenpäin Heikkosten kotipaikalle, mutta talon paikkaa tarkalleen emme ikävä kyllä löytäneet.

Heikkosen Leo kuitenkin ystävällisesti tarjosi porukalle pienet virvokkeet sen kunniaksi, että aivan syntymäpaikan tietämillä oltiin. Aivan Noisniemen kärkeen ei menty, vaan päätettiin

kääntyä jo takaisin päin. Poikkesimme vielä uudemman kerran leirin alueella Karvasen talolla ja jatkoimme Liskin Leon kotipaikalle. Vaikka Liskin talosta ei ollut tietoaakaan, on paikalla suuri kivinen muistomerkki joka näyttää talon paikan.

Tässä vaiheessa jakaannuimme jälleen, ja toisten palatessa majapaikkaan me päätimme vielä yrittää Oravankytöön, josta isäni äiti on lähtöisin. Oravankytö sijaitsee Hirvisaaren takana, Vuoksen ja Vuoksenrannan rajamaila. Hirvisaaren tie lähtee Uudenkylän ja Kuninkaanristin välimaastosta, ja sitä tietä poukkoilimme 8 km. Tie oli jopa vielä huonompi kuin Noisniemessä. Pääsimme kuitenkin perille, vaikka ylimääräisiä sydämentykytyksiä aiheutinkin Ladan bensamittarin valo, joka alkoi vilkuttelemaan jo menomatkalla.

Mummoni koti, Töyrymäen talo, on toinen Oravankytöön jäljellejääneistä alkuperäisistä taloista. Isäni, joka oli käynyt paikalla jo aiemmin, tiesi kertoa, että talossa on ollut kesäasukkaita. Niinpä me kohtasimme pienen venäläisen perheen, isoäidin, nuoren äidin ja 9 kk ikäisen tyttären, jotka ottivat meidät avosylin vastaan.

Äiti osasi puhua englantia, joten me pääsimme mukavasti juttuun. He katselevat vanhoja taloon liittyviä valokuvia ja muistivat aiemmin käyneistä sukulaisistamme ainakin mummoni veljen, Toivon. Saimme myös kiertokäynnin talon sisällä. Meidät toivotettiin lämpimästi tervetulleiksi uudelleen vaikka joka kesä. ”Läksäislahjaksi” kuskimme sai myös limsapullon bensaa, joka lämmitti meidän kaikkien mieltä aika lailla. Harvoin olen puolestatoista bensalitrasta noin ilahtunut!

Pääsimme onnellisesti takaisin ”isolle tielle”, ja kuskimmekin nauroi iloisesti ja helpottuneesti kun asfalttatie taas alkoi. Matka oli kuitenkin kestänyt jo sen verran kauan, että kuljettajan tupakit olivat lopussa. Sydän kurkussa katselimme kuinka Lada kiiti kohti Kiviniemeä ja ensimmäisen kerran täällä matkalla vauhti todella pelotti! Ehkä ne Ladan parhaat ominaisuudet eivät tule nopeassa ajossa esiin... Kiviniemen kaupasta saimme kylmää juotavaa ja

kuski paperossia, joten tunnelma alkoi taas keventyä.

Seuraavana päivänä alkoi matka kotia kohti. Poikkesimme Äyräpään kirkon raunioilla, joka sijaitsee todella luonnonkauniilla paikalla.

Venäläisten ajotavoista sai muuten aika hyvän kuvan myös siten, kun katseli Viipuriin vievän tien varsia. Jatkuvalle syötöllä näkyi hautakiviä, ristejä ja seppeleitä. Viipurissa poikkesimme luonnollisesti torilla. Torin laidassa olevat nuoret miehet kauppasivat todella aggressiivisesti tuotteitaan. Eivät pojat tiedä miten meikäläisille tavaroita myydään! Ei suomalainen ole tuollaiseen pakkomyyntiin tottunut, eikä kauppoja saaneet pojatkaan.

Yksi tokaisikin kiukkuisesti: ”Miksi tulit Viipuriin jollet mitään osta!?”

Ostin kyllä, mutta asiallisilta myyjiltä, joilla oli torilla kauppapaikka. Torin ja Sorvalin valinnan jälkeen jatkoimme taas jonottamaan tulliin. Mitään jonoahan siellä ei ollut, mutta jonotettiin kuitenkin.

Matka oli kaiken kaikkiaan onnistunut, vaikka kolmen päivän autossa istuminen raskaaksi kävikin. Oli mukava kuulla tarinoita ihmisiltä jotka ovat siellä asuneet ja muistavat paikkoja sellaisina kuin ne silloin olivat. Silloin tällainen nuorempi ihminen saa matkasta paljon irti. Sain kuulla matkan jälkeen paljon ihmisiin ja paikkoihin liittyviä tarinoita myös isältäni.

Oli kiva saada uusia tuttavuuksia ja luonnollisesti uudistaa vanhoja sekä tavata ”ennennäkemättömiä” sukulaisia (terveisii Osmolle). Kiitokset matkasta kuuluvat luonnollisesti Komosen Kaukolle, joka toimi matkanjohtajana, sekä Länsilinjien Jampelle, jonka paikallistuntemus ja rauhallisuus toi matkaan mukavan lisämausteen.

Koska minigolfissa ei jaeta mitaleita, enkä niitä ole saanut arvokisoista sen paremmin kuin formuloistakaan, en ole niitä voinut kenellekään omistaa.

Tämän matkakertomuksen ajattelin kuitenkin omistaa edesmenneelle Pentti-papalleni sekä Kerttu-mummolleni, joiden kotipaikoilla pääsimme porukalla käymään.

Matti (Heikinpoika) Virkki

Jäsket kesäpäivillä

Sukuseura Jäske ry:n vuosikokous ja kesäjuhla pidettiin Matkailukeskus Vaaniassa, Paimelassa. Auringonpaisteinenm atkailukeskus antoi kokoukselle ja vapaalle yhdessäololle mitä parhaat puitteet.

Kokous aloitettiin lipunnostolla, jonka jälkeen puheenjohtaja toivotti kokousvieraat tervetulleeksi. Tämän jälkeen pidettiin vuosikokous. Hallitukseen valittiin esimieheksi Jorma Eenokinpoika Jäske, varaesimieheksi Leena Laurintytär Silvonen, rahastonhoitajaksi Risto Helenanpoika Nyberg, sihteeriksi Raili Eenokintytär Saarela sekä muiksi hallituksen jäseniksi Seppo Simonpoika Jäske, Markku Johanneksenpoika Jäske ja Outi Ritvantytär Ahponen.

Vuosikokouksen lopuksi sukuseuran oltermanni Eros Juhonpoika Jäske luovutti lahjoituksena sukuseuralle Serkkuja etsimässä -kirjoihin liittyvät julkaisu- ja muut oikeudet sekä luovutti samalla sukuseuran käyttöön omaelämäkerrallisen toimintatestamentin. Puheenjohtaja Jorma Eenokinpoika Jäske kiitti Erosta hänen sukuseuran hyväksi tekemästään ansiokkaasta työstä, saadusta merkittävästä lahjoituksesta sekä sukuseuralle luovutetusta Eroken laatimasta toimintatestamentista.

Eros Juhonpoika Jäske ja Lauri Aleksanderinpoika Jäske kertoivat vielä sukuseuralaisille Kannaksenaikaisesta elämänmenosta.

Vuosikokouksen jälkeen nautittiin matkailukeskuksen erinomaisista antimista. Tarjolla oli haukea laitettuna monella

eri tavalla. Raili Eenokintytär Saarela tulkitsevi kalevalaisia runoja sisällyttäen esitykseen myös runon kertomaa jokapäiväiseen elämään soveltuvaa viisautta.

Sukuseuran taiteilijoiden töistä olivat esillä Kaarina Johanneksentytär Jäsken sukuseuralle lahjoittama maalaus sekä Aarni Eenokinpoika Jäsken teräksinen huuhkaja ja kotka. Näytteillä oli myös runsaasti Marjo ja Katja Railintytär Saarelan suunnittelemaa ja kuvittamia kirjoja sekä lehtiä.

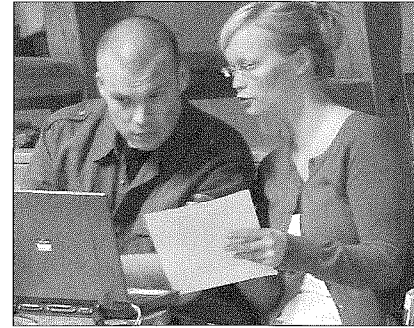
Arpajaispalkintoja oli taas runsaasti tarjolla, kiitos lahjoittajille aktiivisuudesta. Palkintoja riitti lähes jokaiselle joko luettavaa tai työhanskoja, jotka olivat voittajille varsin mieluisia. Kellopalkinnosta käytiin jopa pientä kilpaa, varsinkin väen nuorimmaisten taholta.

Toimikuntatyöskentelyä

Sukuseuran toiminta on järjestelty toimikuntiin, joita ovat juhla-, perinne-, julkaisu- ja sukututkimustoimikunta. Kuhunkin toimikuntaan kuuluu aina joku hallituksen jäsenistä koordinaattorina.

Juhlatoimikunnan työskentely on keskittynyt vuosikokouksen ja kesäjuhlien järjestä-miseen sekä paikan valintaan ja ohjelman luomiseen. V. 2007 on vuosikokous ja kesäjuhla tarkoitus pitää edelleen Vaaniassa mikäli vapaa viikonloppu löytyy. Suunnitelmissa ollut sukuseuralaisten matka Kannakselle, Metsäpirttiin ja Rautuun toteutettiin elokuun alkupuolella. Matkalle osallistui yli kolmekymmentä sukuseuralaista. Matkasta laaditaan erillinen matkakertomus, joka toimitetaan jäsenistölle seuraavan jäsentiedotteen yhteydessä.

Perinnetoimikunnan työskentely on

Tommi Jormanpoika Jäske ja Minna Ojala nauhoittivat kokouksen sekä esittelivät halukaille sukuseuran kotisivujen sisältöä ja käyttöä.

koostunut valokuvien, vanhoja asioita koskeviantarinoiden sekä muun vanhan aineiston keräämisestä.

Sukututkimustoimikunnan tehtäviin kuuluu sukutaulukkojen ylläpito ja päivitys. Toistaiseksi täydennyksiä ja korjauksia vanhoihin tietoihin on tullut yllättävän vähän. Pyydämme kaikkia sukuseuramme jäseniä aktivoitumaan ja kertomaan meille millä tavalla asiaa tulisi lähestyä, jotta pääsisimme eteenpäin.

Julkaisutoimikunta on työskennellyt Serkkuja etsimässä-kirjan uuden painoksen aikaansaamiseksi. Työ vaatii kuitenkin lisävoimia ja artikkeleita sekä muuta aineistoa, jotta pääsisimme hyvään lopputulokseen. Toivomme jäsenistöltämme aktiivisuutta, jotta saisimme tallennettua sukumme jäsenten historiaa tuleville polville. Artikkeleita on jo muutamia saatu, mutta lisääktiivisuutta vielä tarvitaan.

Alkusyösyn terveisin

Jorma Jäske
Sukuseuran esimies

Kesäkokouksen osanottajat yhteiskuvassa Matkailukeskus Vaanian pihapiirissä. Kesäjuhlaan osallistui lähes 30 sukuseuralaista.

Kuismat koolla

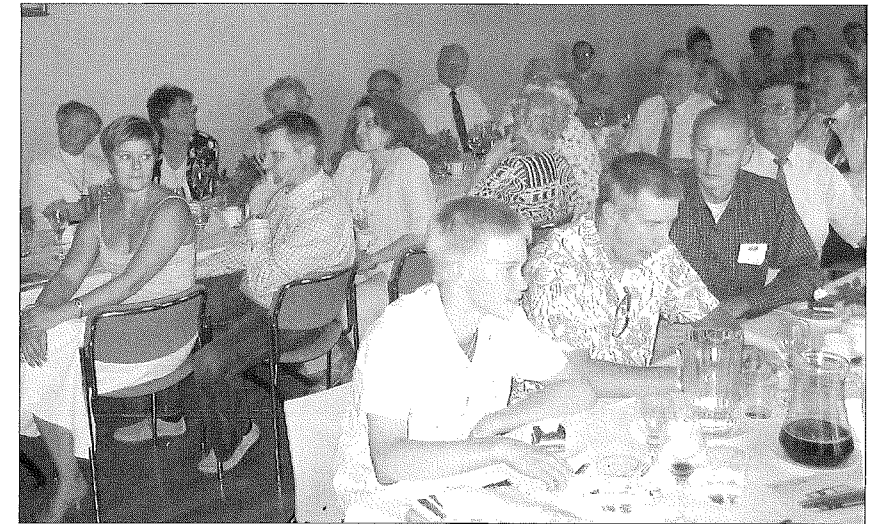
Kuisman sukuseura Ry piti seuran kuudennen sukujuhlan ja vuosikokouksen sunnuntaina 13.8.2006 Kangasalla.

Juhlapaikaksi oli valittu tällä kertaa Kangasala, kesäpäivän pitäjä, ja niinpä aurinko paistoi ja lämmintä riitti. Sukujuhla pidettiin Automuseo Mobilian ravintolatiloiissa, itse automuseossa teemana oli tällä kertaa ”Valoa yössä – taksilla sata-vuotta”. Taksi ja Kuismat sopivat hyvin yhteen, lukuisia Kuismia on toiminut myös tämän ammatin harjoittajina.

Tilaisuuden juontajana ja laulattajana toimi perinteisesti Rietun Jussin Pekka, siis Pekka Kuisma. Periteisten karjalaisten laulujen lisäksi Pekka opetti meille uudempiakin sävelmiä, jätti ne hautumaan yleisön mieliin ja lupasi palata niihin taas vuoden kuluttua. Pekka myös muistutteli kuulijoilleen karjalaista murretta ja kehotti meitä sitä vaalimaan, eipä lainkaan huonompi muistutus. Seuran hallitus myönsi Pekalle kiitoksena monivuotisesta uurastuksesta sukuseuran hyväksi Kuisman kunniastandaarin numero 6.

Sukutapaamisen teemaksi oli valittu tänä kesänä nuoret. Ilahduttavasti heitä oli mukaan saatukin lähes satapäiseen yleisöön. Toki enemmänkin olisi mukaan mahtunut, nuorison mukaantuloa ei voida jatkossakaan unohtaa.

Juhlän ohjelmärunkoa oli hieman perinteisestä muutettu. Nyt oli varattu aikaa enemmän vapaalle keskustelulle sekä mahdollisuus tutustua sukukirjaa varten kerättyyn materiaaliin. Kaksi tietokonetta tiedostoihin olivatkin kovan kiinnostuksen kohteina. Vanhempaa sukutietoa todettiin olevan jo hyvin kerättyä, mutta sotien

jälkeisissä tiedoissa on paljon vielä työtä tehtävänä. Siispä hyvät Kuismat, etenkin Antrean, Kirvun, Muolaan, Räisälän, Sakkolan ja Vuoksenrannan alueilta, ottakaapa reippaasti yhteyttä Kuisman sukuseuran puheenjohtajaan tai sihteerin.

Sukuseuran toimesta tehtiin kesäkuun puolivälissä kotiseutumatka Kirvu, Antrean, Sakkolan, Räisälän, Muolaan, Käkisalmen ja Vuoksenrannan alueille. Kolmipäiväinen retki tehtiin maastoajoneuvoin ja autojen reitit suunniteltiin osallistujien toiveiden mukaan. Matkan kuvamateriaalia nähtiin ja selostuksia kuultiin myös juhlan aikana.

Itse vuosikokous sujui leppoisissa merkeissä. Erovuoroisten hallitusten jäsenten tilalle ei saatu tuoreempaa voimaa, vaan hallitus jatkaa entisessä kokoonpanossaan. Kari Kuisma puheenjohtajana, Markku Kuisma varapuheenjohtajana ja muna jäsenenä Raija Kuisma-Koivisto, Martti Hilden, Jouko Kuisma, rahastonhoitajana Teuvo Kuisma sekä sihteerinä Erkki Virolainen.

Kaikki loppuu aikanaan, tapaamisiin taas elokuun toisena sunnuntaina 2007.

Erkki Virolainen
sihteeri

Kuisma-yhteydenottoja varten yhteystiedot:
Kari Kuisma, puheenjohtaja
Huvilarinne 6 B, 02730 Espoo
puh. 09-586 3008
gsm: 0400 458 381
kari.kuisma@kolumbus.fi

Erkki Virolainen, sihteeri

Kuninkaankatu 10 B 22,
33210 Tampere
puh. 03-222 7750
gsm: 0500 635 661
erkki.virolainen@koti.soon.fi

Sipilänmäen Karoset kesäpäivillä

Sakkolan porsaat, Martti ja Anna-Maria Karosen jälkipolvi kokoon-tui jo 21. kertaa yhteiseen kesäpäivän viettoon 18.6. Messukylässä. Mukana oli nyt jo kuudetta sukupolvea, joten uskoa saattaa, että suvun yhteys ei pääty, vaikka varsinainen serkkujoukko harveneekin.

Jatkuu seuraavalla sivulla...

Päivä aloitettiin Messukylän kirkossa ja kunniakäynnillä Martti Aappo Karosen (Vilhelm in poika) haudalla. Maire (edellisen tytär) ja Leevi Kanervisto olivat järjestäneet Karosen koululle hyvät puitteet kokouksen pitoon. Koulun salkoon nostettiin Suomen lippu ja kajautettiin Lippulaulu.

Sitten päästiinkin nauttimaan maittavasta lounaasta. Maire ja Leevi olivat hoksanneet tehdä jokaiselle nimilapun, joka osoitti sukuhaaran ja sukupolven numeron, eri sukuhaaroilla oli vielä oma värinsäkin. Hieno oivallus!

Kokouksessa päätettiin yksimielisesti, että Martti Viljaminpoika Karonen Ulvilasta jatkaa puheenjohtajana ja Kaija Ravi (Maija Aleksanterin tyttärentytär) Pernajasta sihteerinä. Sukututkimuksessa on päästy taas askel eteenpäin. Leevi Kanervisto on tutkinut sukutietoja ja tallentanut niitä tietokoneelle. Leevi esittikin toivomuksen, että jokainen sukuhaara (Vilhelm, Aleksanteri, Adolf, Hilma, Viljami ja Eino) toimittaisi myös tiedot uusista suvun jäsenistä.

Kokous piti hiljaisen hetken poisnukuneille suvun jäsenille.

Varsinaisia serkkuja (3.polvi) oli paikalla kuusi, mutta kaikkiaan meitä oli 40. Ikähaitari olikin kunnioitettava, serkuista vanhin Kirsti Viljamintytär Lehto Lohjalta täyttää elokuussa 76 ja mukana reippaasti seurannut Kirstin lapsenlapsi Toivo Viljami Kouki (6.polvi) oli juuri saavuttanut 10 kuukauden iän. Päivä päätettiin täytkekakkukahveilla ja valokuvauksella. Mahdutettiin koko joukko samaan kuvaan ja kuvattiin sitten erikseen kaikki sukupolvet. Viimeinen kuva otettiin sukuun kuulumattomista puolisoista, siinä sitten ihmeteltiin miten hyvän näköinen joukko oli, kunnes joku suvusta kommentoi ”nuohan eivät olekaan porsaita”.

Kiitokset Mairelle ja Leeville järjestelyistä, ei taas mukava tavata. Seuraavan kerran kokoonnutaan kahden vuoden päästä Pernajassa. Aleksanterin tyttärentytätret Kaija Ravi ja Helvi Hovi kutsuvat kaikki suvun jäsenet tervetulleiksi Itäiselle Uudellemaalle.

Helvi, Maija Aleksanterin tyttären tytär, Hovi Pernajasta

KUOLLEITA

Isoäitiä muistellen

Hyvä on lapsella, jolla on mummo talalla. Mummo kuoli helmikuun neljäntenä päivänä 2006. Surin valtavasti mummoni menetystä, sillä saimme pitää mummoa pitkään, hän eli pitkän ja omien sanojensa mukaan onnellisen ja rikkaan elämän.

Sen reseptinä oli paljon työtä ja läheisiä ihmisiä, joiden kanssa hän jakoi elämän ilot ja surut.

Saima ja Vilho Viskari perheineen muuttivat Lempäälän Kuljuun vuonna 1945. Vilho teki maatyöt ja karjanhoito kuului mummon jokapäiväiseen työhön. Mummo olikin hyvin eläinrakas, piti lehmien, sikojen ja lampaiden lisäksi koirista ja hevosista. Hän kertoi Sakkolan Vilakkalan kodin hevosista, kesäkuussa vuonna 2004 meillä istuessa keinutuolissa ja sain kirjoitettua niitä muistiin tietokoneelle:

Tää mustaharjanen oli kesy ja mie tykkäsin sillä ratsastaa, sillä ei ollut mitään äkkiliikkeitä. Myö vietiin hevoset illalla isoon hakaan. Siinä oli sellainen kuja, jossa myö kilpaa ratsastettiin, siinä oli puuaidat kahden puolen. Siinä oli sellainen silta ja mie olin sen nuoremman hevoson, Virkku-nimisen, ja siintä vieras koulutti juoksiaa. Veljeni Tauno ratsasti mustaharjalla ja mie tulin sillä nuoremalla hevosalla perässä, sellaista ilmalentoa en ole koskaan ottanut, vanhempi hevonen kompastui ja Tauno meni sen päälle ylitse sillalle. Nuorempi hevonen, jonka selässä mie olin, otti ilmaloikan sen kaatuneen ja Taunon yli. Ja mie pysyin selässä vaikka ei ollut satulaa. Taunolle tuli naarmuja, mutta minä pysyin selässä eikä käynyt vahikoa.

Mummo toimi sota-aikana Lotissa ilmanvalvonta tehtävissä. Hän kertoi

öisestä metsäpolusta, jota käveli ilmanvalvontatorniin. Silloin kuulemma pelotti hengen edestä, sillä liikkeellä oli desantteja ja muita. Hän sai työstään Lotta-mitalit, joita äitini mukaan säilytti käsilaukussa salataskussa. Sieltä hän niitä vilautti lapsilleen. Kun odotin nuorinta tyttärtämme, kävimme yhdessä äitini ja mummoni kanssa katsomassa elokuvan ”Hylätyt talot, autiot pihat”, joka kertoi Lottien työstä ja evakojen siirrosta muuhun Suomeen. Hänestä kuvaus sota-ajasta ja evakojen lähdöstä oli aika todenmukainen, mutta ilmalai-vueen koko oli elokuvassa esitettyä viittä lentokonetta suurempi, hänen mukaansa ilmahyökkäyksessä taivas oli mustanaan lentokoneita.

Kävimme yhdessä mummon kanssa Karjalan kannaksella Sakkolassa vuonna 1995. Papan kotipaikasta Pärusta järjestimme kyydin Saimalle veljeni Samin ja serkkuni Arton kanssa Vilakkalan Eevan talonpaikalle. Mummo kertoi silloin kotitalostaan ja sodan tapahtumapaikoista. Mummo harrasti monipuolisia käsitöitä, pukujen ja takkien ompelun lisäksi hän kutoi ryijyjä, raanuja, mattoja, pöytäliinoja ja sänkypeittoja sekä teki kirjontatöitä; tynnyjä, kuultokudonnaisia, pöytäliinoja, lakanoita ja niihin virkkasi pitsejä. Suuri osa niistä jäi Karjalaan. Siellä hän oli käynyt kutomakurssin Matti Eevan talossa. Eläkkeellä hän harrasti posliininmaalausta, siitä on muistona kahvikalustoja, maljakkoja ja lautasia.

Mummo harrasti historian lukemista. Häntä kiinnosti erityisesti Suomen ja Euroopan tapahtumat ajalta, jonka oli itsekin elänyt vuodesta 1915. Näille tapahtumapaikoille hän matkusti seurakunnan kuoron kanssa. Mummo kertoi niistä palatseista, kirkoista, taistelupaikoista, joissa he olivat käyneet ja joista oli kirjoista lukenut. Tapahtumat alkoivat elää mielessä ja heräsi kiinnostus tutustua historiaan tarkemmin.

Hänelle perhe oli kaikkein tärkein. Hän kävi meidän lapsenlapsien luona vuorotellen. Ja meidät hän kutsui kotiinsa aina ruoan ääreen. Hän toimi lapsuudestaan asti Martoissa, ensin Sakkolassa pikkumartoissa ja jatkoi toimintaa Kuljussa siihen asti, kun seura lakkautettiin vuonna 1979. Hän toimi seuran rahastonhoitajana. Hän opetti minutkin leipomaan ja laittamaan hyvää ruokaa, sitä taitoa tarvitsen joka päivä. Hän tuli meille ja paistoimme yhdessä karjalan piirakat, kakut ja pullat. Leipossa juttelimme elämän asioista.

Mummon elämässä toisten kanssa kanssakäymisellä oli suuri merkitys. Hänellä oli paljon ystäviä ja tuttavuuksia ja he kokoontuivat säännöllisesti toistensa luona. Meiltä hän usein meni Kangasalla Karttusen Sirkalle, papan siskolle. He saunoivat, tarinoivat ja muistelivat menneitä aikoja. Ja viimeisinä vuosina, kun Sirkka kävi Lempäälässä, hän saunotti mummoa osakkeen saunassa.

Myös Kopratt olivat mummon ja papan pitkäaikaiset naapurit sekä Sirvanlahdessa että Himminnaapurissa. Kopratt hälyttivät apua, kun Saimasta ei kuulunut. Eino ja Eeva Viskari autoivat ja olivat paljon mummoa ja pappaa, Eeva järjesti mummolle autokyytejä ja he kävivät yhdessä vierailuilla, samoin Kuupon Sirkka ja Kaarlo kävivät toinen toistensa luona ja Sirkka esitti herkän Karjala-runon mummon muistotilaisuudessa. Suurkiitokset kaikille, uskollisia lähimmäisiä on harvassa.

Mummon mukaan Karjala jäi rajan taakse ja sinne jäivät myös lapsuuden ja nuoruuden muistot. Hän oli kuitenkin onnellinen, että meidät johdatettiin tänne Hämeeseen, josta saimme hyvän kotipaikan ja hyvät ystävät.

Päivi Mäkinen

Saima Viskarin tyttären tytär

kätevä perheenäiti sekä oivallinen kasvattaja.

Jälkikasvu ja muut sukulaiset sekä ystävät muistavat hänet iloisena ja huumorintajuksena vanhuksena.

- Veera Parilo

Keijo Häyrinen, syntynyt 28.1.1924 Sakkolan Vilakkalassa, kuoli 18.7.2006 Orivedellä.

Keijo Häyrinen teki elämäntyönsä valtion rautateillä. Hänet siunattiin 28.7. Orivedellä.

Syntymäpäivien muisteloita

Lasten syntymäpäiviä vietettiin Sakkolassa useimmiten pienimuotoisina juhlina. Poikkeuksena oli esiköisen ensimmäinen vuosipäivä, se oli juhlapäivä. Kummit, lähisukulaiset ja ystävät kävivät ihastelemassa lapsen oppimia asioita.

Yleensä pyrittiin juhlapäiväksi leipomaan kakku, ja sankari herätettiin laululla. Lahjat olivat vaatimattomia, tytöille räsynukkeja ja pojille puuautoja, yleensä vanhempien valmistamia.

Vanhempani kertoivat, että 21-vuotissyntymäpäivän vietto olikin jo arvokkaampi tilaisuus. Aamuherätyksen jälkeen oli teekupin vierellä paketti. Se sisälsi arvokkaamman lahjan, sormuk-

sen, kellon, tai jotain arvokkaampaa. Saatesanoina oli jotakin seuraavanlaista: ”Kun nyt olet saavuttanut aikuisen iän ja vastaan tästä lähtien itse teoistasi, olkoon tämä lahja muistuttamassa Sinua kotona annetuista neuvoista, ja yritä noudattaa niitä parhaasi mukaan. Muista kuitenkin, että teetpä mitä tahansa elämäsi varrella, kotimme ovi on aina Sinulle avoin koko elämämme ajan”.

Toiset neuvot muistettiin, toiset unohdettiin, mutta syntymäpäivinä niitä muisteltiin. Aikojen saatossa syntymäpäivät kuluivat toinen toisensa perään, kunnes tuli eteen vuosia viisikymmentä. Näitä päiviä juhlittiinkin komeasti. Vanhempien kertoman mukaan Sakkolassa, olipa koti varakas tai köyhä, pöydät notkuivat herkuista. Juhlissa laulettiin, pidettiin puheita ja joissakin taloissa pistettiin jalalla koreastikin.

Tätä merkkipäivää seurasi sitten hiljaiseloa aina 75-vuotispäivään asti. Tällöin juhlittiin komiasti, ymmärrettävästi rauhallisemmin kuin kaksikymmentäviisi vuotta aikaisemmin. Niissä syntymäpäiväjuhlissa olivatkin lähes pääosissa jo lastenlapset.

Tämän jälkeen syntymäpäivät jatkuivat sitten hiljaiselossa. Olisikin kiinnostavaa tietää, millaisia syntymäpäivämuistoja sakkolalaisilta löytyy.

Lopuksi lainaus Torpanpojan ajatuksista ”toiselt puolelta”:

”Ku lissää tulloo ikkää, ni ei ennää taho pelata mikkää, selkää kivistä ja lonkka o kippee, jos et uo tarkka, ni askelki lippee. Hampaatki jo vissii karisseet suusta, kävelläis tuntuu silt’ ko jalat ois puusta. Paa lasit silmille, sit jottai näet, lintuloist kuulet vaa varikset ja käet. Vaik et tie mittää, ni kiirettä pittää. Pää nenäliina solmuu muistamise takkee, vähä aja pääst’ et tiijä mitä pit hakkee. Mut ajatellaa olemise mukavimpia puolii, kannetaa vaivat, eikä turhii huolii, ikävähä meil ei pitäis olla kellää, kerraha tääl vaa saahaa ellää”.

Hyvää syksyä!

Raili Leino

Halikko, Sakkola/Haparainen

KIITOS

Tahvo Kopperoisen sukuseuran jäsenille muistamisesta syntymäpäivänäni. Raili Leino

KUOLLEITA

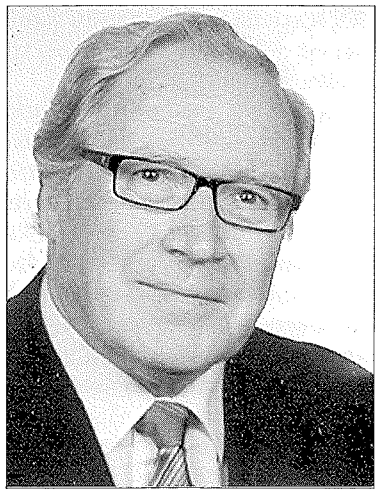
Toiseksi vanhin sisareni Emma maria Leander, o.s. Makkara, on menehtynyt sydänsairauteen 27.6.2006. Emma oli syntynyt 13.9.1916 Sakkolan Vilakkalassa, missä nuoruus- ja kouluvuodet kuluivat.

Ennen sotia osallistuimme kumpikin, myös vanhin sisaremmi, Laatokan lähimaastoissa tehtyihin linnoitustöihin. Sota-aikana Emma toimi lääkintälottana Oulaisissa.

Avioliitto vei Emman sota-aikana Jyväskylään. Perheeseen syntyi neljä lasta. Kaikki menestyivät omalla alallaan vanhempiensa iloksi.

Emma oli ahkera ja kaikin puolin

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

70 vuotta 13.8.2006 täyttäneen Matti Naskalin ansiolista on pitkä niin työn kuin luottamustoimien ja harrastusten saralla. Kymmenkunta vuotta Sakkola-Säätiön sihteerinä ja hallituksen jäsenenä ansiokkaasti toiminut Naskali toteaa: Sakkola ja Karjala on tällä hetkellä hänen rakkain harrastuksensa.

Sakkolan Kirkonkylän Lietteenaholta Aukusti ja Eliisa Naskalin perheestä syntyisin oleva Matti Naskali on kiitetty Karjalan liiton hopeisella ansiomerkillä, ja lisää kiitoksia voivat syntymäpäiväsankarille Sakkola-Säätiön edustajat. Matti Naskali asuu perheineen Porin seutuvilla Ulvilan Rautarannassa.

Merkonomi, eläkkeellä oleva pankinjohtaja Naskali on ehtinyt tehdä töitä myös Outokumpu Oy:n tehtailla Porissa henkilöstötehtävissä ja Pohjolassa vakuutustarkastajana ennen pankkialalle siirtymistään.

Luottamustoimia hänellä on ollut mm. Ulvilan kaupunginvaltuutettuna ja tilintarkastajien ja tarkastuslautakunnan puheenjohtajana. Ulvilan seurakunnan tilintarkastajien puheenjohtajana hän toimii edelleen.

Nuorempana Matti Naskali tunnettiin kansallisen tason yleisurheilijana, eritoten juoksijana. Hän on saanut mm. Suomen Urheilun hopeisen ansiomitalin kullatuin ristein sekä Suomen

Sakkola-Säätiön edustajat kävivät onnittelemassa järjestön sihteerii ja hallituksen jäsentä 70-vuotispäivien kunniaksi. Eturivissä Esko Kallonen ja Yrjö Raaska, takarivissä vas. Antti Hynnä, Aila Alanen, Hannu Turkkinen, merkkipäiväsankari Matti Naskali ja Hannu J. Paukku.

Urheiluliiton kultaisen ansiomerkin.

Hyväntekeväisyystoiminta Rotary-järjestössä kuuluu myös hänen harrastuksiinsa.

Matti Naskali vaalii karjalaisia juuriaan paitsi Sakkola-Säätiön aktiivihenkilönä, myös yksityiselämässään: hän on opastanut läheisiään Karjalan kotiseutumatkoiilla ja haluaa näin omakohtaisesti siirtää karjalaista kulttuuriperintöä jälkipolvilleen.

Vielä lämpimät onnittelet Sakkola-Säätiön sihteerille! – MRT

**LÄMMIN
KIITOS**
ystävällisestä
huomaavaisuudesta
merkkipäivänäni

Matti Naskali

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

85 vuotta täytti 5.8.2006 Sirkka Kuuppo, o.s. Kekki. Sakkolan Haparaisissa hänet tunnettiin Ylätalon Sirkkana. Syntymäpäiviä vietettiin perhepiirissä Lempäälässä.

Onnea, terveyttä ja hyviä vuosia edelleen, sukulaisten ja tuttavien puolesta toivottelee - Pikku-sisko

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

80 vuotta täytti 17.7.2006 Helja Lindsberg.

Syksyllä 1939 reserviläisten tulo kannakselle ja linnoitustyöt osoittivat, että jotain erikoista oli tulossa. Meilläkin

Sakkolan Volossulassa oli Kuupon tuvan täydeltä yöpymässä sotilaita. Tämä kaikki touhu ei nuorelle tytölle selvittänyt asian vakavuutta, muistelee Helja.

Erilaisiin töihin me lapsetkin aina osallistuimme. Kotiohjauksen lisäksi pikkulottien toimet innostivat meitä työhön. Tositoimet alkoivat, kun pesimme sotilaiden pyykkiä karjakeittiössä. Kotona oli monenlaisia töitä, muistelen että meidän lasten tehtäviin kuului mm. tattarin leikkaus sirpillä, Helja kertoilee.

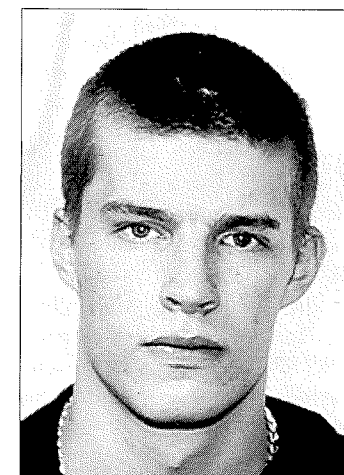
Elämäntyönsä Helja Lindsberg teki maatilana emäntänä Rautalammilla. Siellä eläkepäivät kuluvat nyt leskenä tuttuja polkuja tallatessa. Muistoihin vain palaavat ne monet tilan askareet, lypsytyöt ja monenlaiset syksyn raskaat sadonkorjuutouhut.

Heljän toinen tapahtumarikas lähtö Sakkolasta, silloin kun "idän myrskytuuli" heittä riepotti, päättyi onnelliseen avioliittoon Martin kanssa Rautalammin Kuuhuun.

- Pentti Vuorenpää

Suvannon Seutu julkaisee joka numerossaan perheutisia: merkkipäivät, poisnukkuneet, valmistuneet, vihityt, hääpäivät, kastetut jne. Laita tiedot toimitukseen, mutta muistathan kysyä asianosaisilta luvan tietojen julkaisemiseen. Toimituksella on oikeus muokata ja lyhentää lähetettyjä tekstejä.

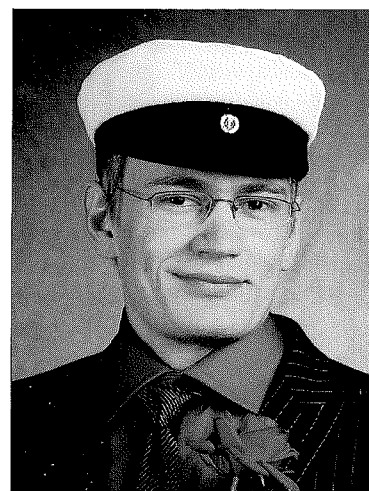
Valmistuneita

Timo Kallonen, s.19.3.1987, valmistui koneistajaksi Valkeakosken ammattiopistosta keuhällä 2006. Työelämässä on vierähtänyt mennyt kesä, ja seuraava etappi on armeija tammikuussa 2007.

Timon isovanhemmat ovat Eeva-Liisa ja kalevi Kallonen. Kalevi oli kotoisin Sakkolan Lapinlahdelta.

Uusia ylioppilaita

Samu Virolainen pääsi ylioppilaaksi Vammalan lukiossa kesäkuussa 2006. Samun vanhemmat ovat Eila ja Kari Virolainen. Samun mummo on Lyyli Virolainen Sakkolasta, asuu nykyisin Nokialla.

Forssan Yhteislyseosta kirjoitti ylioppilaaksi Elisa Anna Maaria Lähdekorpi. Elisan juuret isän äidin puolelta ovat Sakkolan Karholasta Tenkasen ja Kurikan sukuhaaraa. Isomummo Anna os. Kurikka ja iso-äijä Matti Tenkanen. Mummo Liisa os. Tenkanen ja paappa Aaro Lähdekorpi. Vanhemmat: Ulla os. Vähä-Herttua ja Heikki Lähdekorpi.

Sonja Katariina Leppänen kirjoitti ylioppilaaksi Lempäälän lukiosta, uurastus palkittiin kahdella stipendillä. Vanhemmat Sirpa ja Pekka Leppänen. Sonjan isän-isä, äijänsä Väinö Leppänen on Sakkolan Haparaisista.

Pyhjärveläisillä lämminhenkiset kihut

Pyhjärveläisten kihujuhlaa vietettiin Huittisissa 15.–16. heinäkuuta. Juhlat olivat lämminhenkiset niin tunnelman kuin kesäisen ilmankin puolesta. Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja Antero Pärssinen, hallituksen puheenjohtaja Yrjö S. Kaasalainen sekä käytännön juhla järjestelyistä vastanneen Huittisten Karjalaseura ry:n puheenjohtaja Reino Äikiä olivat tyytyväisiä tilaisuuksien saamaan yleisömenestykseen.

Juhlapäivien ohjelman aloitti lauantaina sukututkimusseminaari Uot sie miul sukkuu. Antero Pärssisen johdolla sukututkimuksen saloja selvitellyt tilaisuus veti ennätyskellisen osanottajamäärän.

– Sukututkimusseminaarissa oli ainakin 80 henkeä. Kaikki olivat oikeasti kiinnostuneita sukujensa ja juurtensa selvittämisestä. Tulevaisuudessa niin karjalaisuuden kuin pyhäjärveläisyydenkin perintö siirtyy eteenpäin sukujen kautta. Nykyinen tekniikka vetää nuoria sukupolvia tutkimaan juuriaan ja sitä kautta tutustumaan laajemminkin Karjalaan, iloitsi Antero Pärssinen seminaarin menestyksestä.

Reino Äikiä kertoo, että Huittisten Karjalaseura on vajaan 200 jäsenen vireä yhdistys. Hänen mukaansa talkooväen saaminen juhla järjestelyihin on ollut siksi huomattavasti helpompaa kuin pienemmillä paikkakunnilla.

– Huittislaiset kyllä tiesivät, mitkä juhlat paikkakunnalla olivat, sillä me tiedotimme juhlastamme jakamalla 1000 Vpl. Pyhäjärvi -lehteä kaupungin keskustan talouksiin. Paikalliset yrittäjät olivat mahtavasti mukana tukemassa juhliamme, kiitteli Äikiä.

Hän korosti, että ohjelmistossa on panostettu nuoruuteen. Äikiän mukaan uusi sukupolvi on tulossa Karjalassa syntyneiden tilalle huolehtimaan juhlistakin. Yhtenä esimerkkinä on lähiaikoina teologian maisteriksi valmistuva Harri Kiiski. Hän lauloi tunteisiin vaikuttavasti eri tilaisuuksissa ja saarnasi sunnuntain juhlamessussa.

Harrin vanhemmat ovat Erja ja Heikki Kiiski. Isovanhemmat olivat Iida os.

Repo Sakkolan Vilakkalasta ja Arvi Kiiski Pyhäjärven Ylläppästä. Yksinlaulua Harri on harrastanut pienestä pitäen ja hän on opiskellut Huittisten musiikkiopistossa sekä Itä-Helsingin musiikkiopistossa. Hänellä on tarkoituksena valmistua tulevan syksyn aikana Helsingin yliopistosta. Teologian opintojen lopputyön aiheena on Konevitsan luostarin julkisuuskuva 1920–30 luvuilla.

Päiväjuhlan juhlapuhuja Tuomas Forsberg toimii tätä nykyä kansainvälisen politiikan professorina Helsingin yliopistossa. Hän on väitellyt tohtoriksi Walesin yliopistossa Aberystwythistä vuonna 1997. Hän on erikoistunut Euroopan turvallisuuteen ja Suomen ulkopoliittikaan. Ennen professuuriaan Forsberg on toiminut Ulkopoliittisen instituutin johtajana.

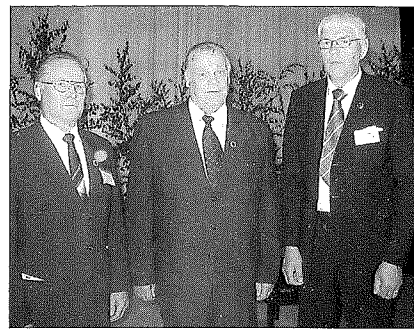
Tuomas Forsbergin isän Juhani Forsbergin Vpl. Pyhäjärvellä asunut perhe lähti talvisodan jaloista evakkoon. Perheen isä katosi sodan loppuvaiheessa. Niinpä Tuomaksen isoäiti, soteleski Emma Forsberg kasvatti yksin ja koulutti neljä lastaan ja viljeli maatilaa Huittisissa. Vuonna 1998 kuolleen Emma Forsbergin rakentama evakkokoti on tällä hetkellä perheen nuorimman pojan Yrjö Forsbergin omistuksessa.

Erikoistutkijana Tuomas Forsberg on perillä Karjalaa koskevista mielipiteistä niin Suomen, Venäjän kuin maailmankin näkökulmasta. Suomen asenneilmastossa ei hänen mielestään ole tapahtunut suurta muutosta. Kysymys ei ole kadonnut kansalaiskeskustelusta, mutta keskustelu on jonkin verran laantunut.

– Yleinen mielenkiinto juuria kohtaan ei tule loppumaan. Siirtokarjalaisuus siirtyy ylhäältä alas eli vanhemmilta sukupolvilta nuoremmille. Aineiston keruun ja julkaisutoiminnan ansiosta nuoremman sukupolven tietous on runsasta. Karjalaisuus ei voi kuitenkaan elää ilman sidettä paikkaan. Niinpä Karjala ja suvun juurten kotipitäjä siellä ovat paikkoja, jotka säilyttävät karjalaisuuden niidenkin mielissä, jotka eivät ole siellä syntyneet, pohti Forsberg.

Juhlien päätteeksi todettiin, että runsas osallistujien joukko voi jatkaa Pyhäjärvi-juhliensa ensi vuonna Tampereella.

Kullervo Huppunen

Antero Pärssinen, Reino Äikiä ja Yrjö S. Kaasalainen myhäilivät tyytyväisyydestä, kun pääjuhlayleisö täytti yli 400-paikkaisen salin.

Koton Karjalas

Paavo Punkari muisteli Vpl. Pyhäjärvi-juhlien iltamissa aikaa kotona Karjalassa. Hän totesi, että nuo sanat sykdähtyttävät tuodessaan mieleen rauhan muistojen lisäksi myös raskaampia muistoja.

– Takaisin paluu oli monelle raskas, kun kotia ei enää ollut. Katkera toinen lähtö ja muutto vieraille asuinsijoille on ollut monien kirjojen aihe vaikuttavuutensa vuoksi, pohti Paavo.

Hän kertoi vanhempiensa muuttaneen työn mukana Kiukaisista Lahdenpohjaan. Omia muistikuvia hänellä on jatkosodan ajalta. Kansakoulun ensimmäiselle luokalle hän meni 7-vuotiaana syksyllä vuonna 1943.

– Opettaja oli nuori, juuri Sortavalan seminaarista valmistunut. Muistan miten hän opettaessaan kulki luokan ikkunoiden vieressä. Olen myöhemmin häneltä varmistanut, että hän tarkkaili mahdollisia pommikoneita. Hän havaitsikin ne usein ennen hälytyksen tuloa, ja me menimme toisiamme kädestä pitäen suojaan pommitukselta, muisteli Paavo Punkari omaa elämäänsä koton Karjalas.

Jaakkiman sanomat 100-vuotiaaksi

Karjalaisten kesäjuhlien yhteydessä vietettiin koko Suomen ja Karjalan vanhimpiin kuuluvan pitäjälehti Jaakkiman Sanomien 100-vuotisjuhlaa Haminassa. Juhla kokosi seminaariin entisiä jaakkimalaisia ja lumivaaralaisia salin täydeltä, ja myös lahdenpohjalaiset olivat juhlassa mukana.

Perinneyhdistyksen puheenjohtaja Martti Nuikki avasi juhlan lausuen ilon-

sa runsaasta osanottajamäärästä. Karjalan Liiton kulttuuri- ja tiedotussihteeri Mervi Piipponen tähdensi pitäjälehtien tärkeyttä tietokanavana.

Kalevala-lehden päätoimittaja Risto Uimonen selvitti karjalaisuuden näkyvyyttä ja roolia Suomen tiedotusvälineissä, jonka jälkeen jaakkimalais-lumivaaralainen kansanedustaja, toimittaja Markku Laukkanen valaisi

laajasti kuulijoita siitä, mihin pitäjälehti tarvitaan. Sopraano Annikki Malkki esitti pianisti Tuula Jokipiin säestämänä kuulijoita koskettavia lauluja.

Jaakkiman Sanomat 100 vuotta juhla-kirjan esitteli juhlatoimikunnan puheenjohtaja Aarno Kaartinen.

Harras juhla muisteloineen päättyi yhteisesti laulettuun Karjalaisten lauluun.

Paavo Punkari

Sakkolan, ja nykyisin myös Metsäpirtin ja Vuokselan pitäjälehti SUVANNON SEUTU ON ILMESTYNYT VUODESTA 1957 eli puoli vuosisataa tulee täyteen ensi vuonna. Tilaa oma lehtesi nyt!

SEURAAVA SUVANNON SEUTU ILMESTYY MARRASKUUN ALUSSA

Aineistot pitää lähettää toimitukseen **pe 20.10.** mennessä.

* Marraskuun lehden teemana on pyhäinpäivä

ja vainajien muistelu, ja kekri.

* Joulukuun numeron teemana on evakkojouluun muistelu.

Aiheettomia maksumuistutuksia

Suvannon Seutu -lehestä lähti kesällä tietoliikennekatkoksen vuoksi useampia aiheettomia maksumuistutuksia tilausmaksuista. Mikäli asiassa on epäselvyyttä, ottakaa ystävällisesti yhteyttä toimitukseen p. 040 730 2622.

Putkiliike

P. Nuora Ky

37560 KULJU

Puh. 367 6100

Suvannon Seutu

Tilaushinta 20 euroa/vuosikerta.

Ilmoitushinnat 0,20 euroa palstamillimetri (+alv 22%)

Tilaukuponki SUVANNON SEUDULLE

Tilaan pitäjälehti Suvannon Seudun! Loppuvuoden numerot 5-8, 10 euroa.

Nimi:

Osoite:

Lahjatilauksen saaja:

Palautetaan osoitteella: Suvannon Seutu, Rautasemantie 375, 37550 Lempäälä.

Tai tilaa sähköpostitse: marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

SAKKOLA-SÄÄTIÖ

Hannu Turkinen,
hallituksen puheenjohtaja,
Turkkisentie 12, 37550 Lempäälä,
puhelin 040-5814398 tai
03-3752525
hannu.turkinen@kotiportti.fi

Aaro Viskari, varapuheenjohtaja
Helsingintie 32, 37560 Lempäälä,
p. 03-3676 190, 0400-836656

Matti Naskali, sihteeri,
Rautaranta 8, 28400 Ulvila,
p. 02-538 0855, 0500-721902
matti.naskali@mknpalv.inet.fi

VALTUUSKUNTA

Hannu J. Paukku, puheenjohtaja,
Harjatie 5, 32210 Loimaa
p. 02- 762 8152, 0500-741296
hannu.paukku@punkalaidun.fi

Esko Kallonen, varapuheenjohtaja
Kukkolantie 4, 37560 Lempäälä
p. 03- 3676603, 040-5540747

SAKKOLA-SEURA

Leena Rantakari, puheenjohtaja
Haapaniemenkatu 16 A 142,
p.09-710 846, 040-514 1682
leena.rantakari@elisanet.fi

HOVINKYLÄSEURA

Mirja Antila, puheenjohtaja
Kitarakuja 1, 01390 Vantaa
mirja.antila@kolumbus.fi
p. 050 599 6936

METSÄPIRTTI SEURA RY

Kalevi Hyytiä, puheenjohtaja
Norppakuja 6A, 01480 Vantaa
p. 04050 22750
kalevi.hyytia@metsapirtti.net

Kimmo Laulajainen, varapj
Kaarikuja 1 A 3, 00940 Helsinki
p. 09-304 854, 040534 5062

Ilmi Pesonen, sihteeri
Porslahdentie 10 A 13,
00960 Helsinki
p. 09-694 6309, 040730 6166
ilmi.pesonen@welho.com

METSÄPIRTTIKERHOT:

TAMPEREEN METSÄPIRTTIKERHO

Helka Korpela
Kalevan puistotie 13 C 58
33500 Tampere
p. 040565 0905
helka.korpela@kolumbus.fi

ETELÄ-POHJANMAA

Esko Lylander
Mustikkatie 1, 66400 Laihia
p. 06-4771300, 050599 7720
Mauno Hämäläinen
Vaasantie 270, 61600 Jalasjärvi
p.06-456 0482, 040527 4960

UUSIKAUPUNKI

Anneli Virtanen
Pappilankuja 15, 23600 Kalanti

TURKU

Aila Martelius-Mäkelä, puh. joht.
Eeronpolku 6, 23100 Mynämäki
p. 050 5948 712
aila.martelius@luukku.com
Niilo Kiiski, sihteeri
Tennaritie 7, 21200 Raisio
puh. 02-4383167 tai 0503575767

METSÄPIRTTI- JÄRJESTÖT TMK

Ossi Tuokko, puheenjohtaja,
Alaverstaanraitti 6 F 106,
33100 Tampere p. 0407542738

KIRVESMÄKI KERHO RY

Aulis Ukkonen
Tunnelitie 6 A 17
02700 Kauniainen
p. 09-505 1897, 0400 522854

METSÄPIRTTI ARKISTO

Mynämäen kirjasto
Yhteyshenkilöt:
Kari Ahtiainen p. 0445843107
Markku Lemmetti
02-4310956, 050-5119720
marku2@saunalahti.fi

VUOKSELA-SEURA ry

Taisto Virkki, puheenjohtaja
Paununkatu 24, 33700 Tampere
taisto.virkki@luukku.com
p. 03 - 363 1750, 0400-576722

Laila Saario, sihteeri
Rauduskoivunkuja 6,
36600 Pälkäne
taistosaario@netti.fi
p. 03- 534 3240, 040-586 0691

Sukututkimusasiat

Pentti Warvas,
Tervatie 25, 03100 Nummela
pentti.warvas@dnainternet.net
p. 019 - 334 606

Internet-asiat (vuoksela-seura.fi)

Timo Broman, Kurkelantie 619
25460 Toija
timo.broman@kisko.salonseutu.fi
p. 02 - 739 8419, 050 - 3335152

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseutulehti vuodesta 1957, 8 kertaa vuodessa.

Julkaisija: Sakkola-Säätiö **Kirjapaino:** Koski-Print, Valkeakoski

Toimitus: Suvannon Seutu,
Rautasementtie 375,
37500 Lempäälä
Päätoimittaja
Marjo Ristilä-Toikka, Lempäälä
Puhelin 040 730 2622
tai (03) 374 8 448 iltaisin
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Metsäpirtin yhdyshenkilö
Ilmi Pesonen,
puh. 09-694 6309 tai 040730 6166
ilmi.pesonen@welho.com
Vuokselan yhdyshenkilö
Taisto Virkki, Tampere
p. 03 - 363 1750, 0400-576722
taisto.virkki@luukku.com